

Julhelgonet
som kom
inkognito
Sidan 11

Backstage
med gruppen
Romberg
Sidan 12

Rektorer
tänker olika
om julfesten
Sidan 4

Julhelgens
radio- och
tv-utbud
Sidan 5

TORS DAG 20 DECEMBER. NR 51-52/2012

KP
51-52
KYRKPRESSEN

Jag bär bud om en stor glädje

Sidan 15-18

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Jag önskar mig en riktig jul

KP ALLT VAR grannare, sannare då. Jag önskar mig en riktig jul, precis som den var förr. Svenska the Real Group sätter i sin *En riktig jul* ord på vår ambivalens inför den högtid vi går att fira. Där finns den bottenlösa längtan efter barndomens jular. Där finns den ändlösa listan på måsten som man känner sig tvungen att pricka av för att den riktiga ska infinna sig.

Och där finns den smärtsamma insikten om att det där vackra som glimrar i minnets förskönande spegel trots alla ansträngningar aldrig kommer tillbaka.

Sospiria, lär kyrkofäderna ha kallat den sortens längtan. Blandningen av skönhetsupplevelse och saknadens smärta.

NÄR KYRKPRESSEN för ett par nummer sen skrev om två diametralt motsatta sätt att ta emot julen, Bulla upp eller banta ner, var responsen stor och varm till de inblandade. Många kände igen sig både i julnorna, viljan att ta avstånd från dem eller viljan att hålla tag i dem trots att vardagen snurrar lite för fort för att man ska orka och hinna med. Andra känner igen behovet av att få göra så som man brukar, för att få en riktig jul. Båda måste få bejakas. Det sociala tvånget att hänga upp julgardiner är kanske inte lika starkt längre som det var för ett par decennier sedan. Det finns trots allt en växande tolerans, som också kan se den avskalade julen som ett alternativ. Men då är det viktigt att den toleransen gäller åt bägge hållen.

SAMTIDIGT märker nämligen de som vill skala bort mycket och radikalt att det hastigt uppstår tomrum när man gör det. En insikt kom från Lars-Johan Sandvik, kyrkoherden i Nykarleby. Han krönikerade i Vasabladet om far- och morföräldrarnas huvudbry inför uppgiften att skaffa julklappar. Är julklappar till alla ett måste och hur dyra ska de vara? Är det bättre med en sedel än ”fel” klapp? Det finns säkert många som känner igen den här sortens vanda, och som kanske går in för alternativa lösningar. Någon väljer att ge handlingar eller upplevelser, någon annan sätter det i system så att var och en köper bara en klapp, till en person.

DET SOM kändes rationellt kan efteråt väcka en viss tomhet, konstaterar Sandvik. Tunga traditioner som försvinner måste ersättas med något annat för att det inte ska kännas fattigt. Och vårt land är kargt och festfattigt, så pass att vi kanske inte är så duktiga på det helt enkelt.

För många är det en stor glädje att få ge, för en själv också, när prestationsrådslan inte ligger så tungt över en. En nyckel är kanske medvetenhet. ”Jag ger – för att jag vill det, enligt den förmåga jag har. Jag gör – för att jag vill det, likaså enligt min förmåga.” Det är den här tanken som lätt sköljs bort med reklamen med årets julklappar och festbordsdukingar som droppat in i våra postluckor sedan november. Men håller man den kvar glider julskinnet och presenterna ur centrum. I stället ser man klart dem man älskar, i fest och vardag. Som finns här just nu. Just så som det var tänkt.

”Där finns den smärtsamma insikten om att det där vackra som glimrar i minnets förskönande spegel trots alla ansträngningar aldrig kommer tillbaka.”

PROFILER: CATARINA BÄRLUND-PALM

”Jag upplevde att jag stod inför ett val och att jag medvetet behövde välja min kristna tro.”

Barn kan lära oss be enkelt

Församlingen har varit som ett andra hem för henne ända sedan hon var barn. I dag arbetar hon i samma församling. Att måna om den egna andliga näringen är speciellt viktigt för församlingsanställda, tycker hon.

TEXT OCH FOTO: TOMAS VON MARTENS

Catarina Bärlund-Palm har varit församlingsaktiv ända sedan barnsben. Församlingslivet har gått i arv från föräldrarna som också är engagerade och aktiva i församlingen. Hon är uppvuxen i samma församling som hon nu arbetar för. Här har hon gått i söndagsskola och sjungit i både barn-, ungdoms- och kyrkokör.

– Vi hade också en barockensemble där jag spelade blockflöjt. Jag var ledare på barnläger och konfirmandläger och har suttit en tid i församlingsrådet. Ett uppehåll från all församlingsaktivitet hade jag under flera år när jag bodde i norra Helsingfors och Vanda.

– Matteus har alltid känts som min hemförsamling och under min ungdomstid som mitt andra hem. Jag tillbringade ju flera kvällar i veckan i församlingen.

Skriftskoletiden var betydelsefull för Bärlund-Palm.

– Det var en bra tid, minns jag. Jag hade en barnatro och den förstärktes under skriftskoletiden.

Hon minns inte att hon skulle ha haft några allvarligare troskriser.

– Men visst har tron prövats många gånger, säger Bärlund-Palm.

Under studietiden vid Peffan (pedagogiska fakulteten) i Vasa var hon aktiv i Peffans kristna grupp och i Studentmissionen.

I Vasa upplevde hon också för första gången en kulturell skillnad mellan hennes egna lite mera ”liberala” kristna bakgrund och en österbottnisk kristen kultur som var mera sträng.

Tiden i Vasa innebar en fördjupning av troslivet.

– Jag upplevde att jag stod inför ett val och att jag medvetet behövde välja min kristna tro och en kristen livstil. Var står jag själv? var en fråga jag ställde mig.

Den kristna atmosfären i Vasa var

starkt ekumenisk. Många av studiekamraterna hade en frikyrklig bakgrund.

– I många år sjöng jag i His Master’s Noise och det är ju också en ekumenisk gemenskap. Musiken har alltid varit viktig för mig.

Det personliga andaktslivet värde- rar Bärlund-Palm högt.

– Speciellt som församlingsanställd tror jag det är viktigt att man får tillräckligt mycket egen andlig näring. Annars kan det bli svårt att ge vidare till andra.

Hon tror att det finns en risk att man som församlingsanställd tycker att man genom själva arbetet får tillräckligt med andlig input.

– Jag försöker själv med större och mindre framgång ta den egna dagliga bönetiden för mig själv. Barn har en väldigt naturlig inställning till bön. Jag tror att vi vuxna kan lära oss av barnen att inte krängla till det för mycket.

Kontakt med daghem och skolor

Catarina Bärlund-Palm är ledare för barn- och familjeverksamhet i Matteus församling i östra Helsingfors. Hon började som vikarie men är nu anställd på heltid och har lett verksamheten i två och ett halvt år. Tidigare arbetade hon som klasslärare i tjugo år.

– Min bakgrund som lärare är till stor fördel eftersom jag i mitt nuvarande jobb har mycket kontakt med skolorna, säger Catarina Bärlund-Palm.

– Jag besöker daghemmen en till två gånger per termin. På församlingens område finns aderton daghem med närmare fyrtio grupper. Vid de här besöken sjunger vi tillsammans och berättar en bibelberättelse.

Daghemmen kommer dessutom till

kyrkan och församlingen på jul- och påskvandringar som vi planerar och arrangerar.

– Ibland kontaktar daghemmen oss och ber oss delta i deras julfest och ibland vill daghemmen ha julkyrka, berättar Bärlund-Palm.

Det finns fem lågstadier inom församlingens område och ungefär en gång i månaden besöks skolan av någon från barnteamet eller ungdomsteamet som håller morgonsamling.

– Skolgudstjänster hålls i alla lågstadier en gång per termin, till julen och på varen.

– Kontakten till skolorna känns väldigt bra. Skolorna tar gärna emot oss och när vi ordnar något i församlingen kommer de gärna till kyrkan, berättar hon.

En del av den verksamheten är olika slag av klubbar och eftermiddagsverksamhet i skolorna. I kulturhuset Rastis i Nordsjö ordnar man exempelvis en sportklubb för skolbarnen. Den leds av församlingens ungdomar.

– Själv leder jag pysselklubbar i två skolor. Det är viktigt att vi har verksamhet där barnen finns.

Att det handlar om församlingens verksamhet måste synas i det man gör.

– Vi inleder alltid med en bibelberättelse.

Av den rikssvenska debatten om att skolornas kyrkobesök bör genomföras på ett religiöst neutralt sätt märks ngenting i Matteus församling, intygar Bärlund-Palm.

– Nej, det gör det nog inte. Kontakten till skolorna fungerar väldigt bra. Skolklasser och daghemsgrupper kommer också på besök för att bekanta sig med kyrkorummets och dess kristna symboler.

Söndagsskolan är något som Bärlund-Palm funderat mycket på.

– Hur ska vi nå och få med ännu fler barn? Till söndagsskolan som ordnas i samband med gudstjänsten kommer de redan aktiva familjerna. En ny möjlighet kunde vara att arrangera söndagsskolan på vardagar i form av en eftermiddagsklubb.

Catarina Bärlund-Palms favoritcitat inför julen kommer från Moder Teresa: ”Det blir jul varje gång du låter Gud älska andra genom dig.”

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn (09) 612 615 33/
040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
Tfn (09) 612 615 49
Fax (09) 278 4138

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
gsm 050 585 6460

Redaktörer:
e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Rolf af Hällström
tfn (09) 612 615 53

Tomas von Martens
tfn 046 8782 665

Johan Myrskog
tfn (09) 612 615 52

Johan Sandberg
(Österbotten)
gsm 050 585 6460

Sofia Torvalds
tfn (09) 612 615 54

Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi

Layout:
Malin Aho

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Sampo
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Linus Mickelsson

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonseredaktör:
Erika Rönngård
tfn (09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annonser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 23% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet **www.kyrkpressen.fi**

Annonsförsäljning:
e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Björn Sten,
gsm 0400 012 390

Leif Westerling,
gsm 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
gsm 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn (09) 612 615 50,

prenumeration@kyrkpressen.fi.

Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser år 2013
Finland & Norden 69 €

CATARINA BÄRLUND-PALM utanför sin arbetsplats, Matteus församling i östra Helsingfors.

CATARINA BÄRLUND-PALM

KLASSLÄRARE, PED.MAG., LEDARE FÖR BARN- OCH FAMILJEVERKSAMHETEN I MATTEUS.

FAMILJ: MAKE OCH 8-ÅRIG SON.

INTRESSEN: MUSIK, FRI-LUFTS- OCH FAMILJELIV OCH LÄSNING.

Westerling regionschef för Pakistan

MISSIONÄRER. Ben Westerling som är regionchef för Finska Missionssällskapet arbete i Nepal kommer från och med den 1 januari 2013 också att vara regionchef för Pakistan.

– **Anni Suhonen**, en mångårig Pakistanmissionär som just gått i pension, har skött Pakistanuppgifterna från Helsingfors. Jag kommer att sköta dem från

Kathmandu, berättar Ben Westerling.

Finska Missionssällskapet samarbetar med Peshawar stift inom Pakistans kyrka. FMS har verkat i Pakistan sedan 1960.

– Det handlar om stöda den dialog som Peshawar stift för mellan olika religioner och på det sättet främja fred och försoning i Pakistan. I västra delen av Pakis-

MIA OCH Ben Westerling.
FOTO: ANNI TAKKO

tan vid gränsen till Afghanistan stöder FMS sjukhuset Tank. Där arbetar **Jenni Haunia** sedan 2006. FMS stöder också undervisning, fadderbarn, kristen fostran och bibelkorrespondenskurser i landet, säger Westerling och önskar att vi ber för de kristna i Pakistan, för Jenni som arbetar där och för honom som tar över ansvaret för FMS arbete där.

Sjukhuset Tank betjänar både människor i närområdet och även dem som bor längre bort i bergstrakterna. Sjukhuset är specialiserat på kvinnors och barns hälsovård.

– Jag kommer att besöka Pakistan två-tre gånger om året. På våren kommer vi att bjuda in Jenni till våra personaldagar. Julen firar Ben och Maria

Westerling i Pokhara där de bodde på 1980-talet.

– Vi ska bo på skolan där vi jobbade och fira julen tillsammans med kyrkan i byn. I dag leds kyrkan av **Rads-hu** som hörde till ungdomsgruppen på den tiden vi var aktiva där, berättar Ben Westerling och tillägger att julen handlar om Guds kärlek till sin skapelse och räddningen i Jesus Kristus.

JULEN ÄR en kristen högtid som hör hemma i den finländska kulturen, heter det i direktiven till undervisningsstyrelsen. FOTO: MAY WIKSTRÖM/ARKIVBILD.

Låt olikheterna leva i skolan

JULFEST. Ett mångkulturellt samhälle har två vägar att gå. Att försöka skapa en ny enhetskultur av det som blir kvar när man skalat bort olikheterna. Eller att gå in för att leva i ett samhälle där folk tolererar uttryck för olika övertygelser, säger teol.dr Jyri Komulainen om debatten kring skolans julfester.

TEXT: ROLF AF HÄLLSTRÖM

Latokartano lågstadium i Helsingfors fortsätter sin tradition med terminsavslutning utan vare sig jultablåer eller psalmer.

Två hundra av föräldrarna i Latokartanoskolan har svarat nej på den rutinmässiga förfrågan som skolorna ställer till föräldrar och vårdnadshavare om huruvida deras barn kan delta i vad som måste anses vara religionsutövning. De flesta eleverna i skolan undervisas i livsåskådning.

– Jag kan inte förstå varför vi skulle

”Kan skolans julfest inte ha religiösa inslag ska man inte ha någon julfest.”
Ole Sandbacka

ordna en skolavslutning som gjorde en del av eleverna och deras vårdnadshavare ledsna, säger rektor **Satu Honkola**.

De elever som får undervisning enligt luthersk religion har en egen julfest som ordnas på religionstimmen. Den gemensamma terminsavslutningen har inga religiösa inslag.

Honkola känner väl till direktivet att enskilda religiösa inslag som sådana inte gör en fest till religionsutövning men anser att hennes skola trots det kan fortsätta som tidigare.

Ole Sandbacka är rektor för Nordsjö lågstadieskola där eleverna firar gemensam julfest. I den ingår både jultablå med krubba och en psalm.

– Julen är en religiös högtid och samtidigt en del av vår kultur. Kan den inte ha religiösa inslag ska man inte ha någon julfest, säger Sandbacka.

Också i Nordsjö meddelar föräldrarna om barnen får ta del av religiösa inslag som en gudstjänst. Skolan går i kyrkan både till jul och en gång under vintern. För de elever som inte går i kyrkan ordnar skolan ersättande undervisning.

– Det kan vara att läsa vinterdikter eller diskutera någon etisk fråga. Sandbacka gör en klar åtskillnad

mellan att gå i kyrkan, som är religion, och skolans julfest, som har religiösa inslag. Under den förra ska skolan ordna alternativ undervisning, inte under den senare. Ingen har heller krävt det.

Men det har förekommit under tidigare år. Inte från föräldrar som vill ge sina barn en religionslös fostran utan från Jehovas vittnen.

– Deras barn har blivit befriade från julfesten.

Sandbacka medger att om hans skola såg ut som Latokartanoskolan med barn från lutherska hem i minoritet skulle han ta en diskussion om man alls kan ha en julfest. Vad programmet på en sådan terminsavslutning kunde innehålla skulle kräva ytterligare en diskussion.

”Livet är inte neutralt”

Teol.dr **Jyri Komulainen** noterar att direktiven från grundlagsutskott till undervisningsstyrelse är entydiga. En psalm som *Av himmelshöjd* eller en jultablå hör till den finländska kulturen och gör inte en fest till religionsutövning.

– Vår lutherska kyrka har inget krav på att den ska få dominera. Att det

kommer in element från andra traditioner i julfesten är inget problem för kyrkan, säger Komulainen som är generalsekreterare för biskopsmötet.

Men finns det olika åskådningar och kulturer i en skola är det underligt om man går in för att gallra bort det som är olika: I stället borde man låta olika uppfattningar och kulturer berika skolan.

– Vill man verkligen skapa ett samhälle där man ska dra sig undan för allt som är främmande?

Komulainen säger att det är en av skolans viktigaste uppgifter att eleverna klarar av att möta fenomen som är annorlunda.

– Livet är inte neutralt. Alla möter vi motstridiga intryck. Skolan ska förbereda sina elever på att livet inte är neutralt och sterilt.

Att som i Latokartano rensa bort olikheterna ur de gemensamma festerna jämför Komulainen med curlingföräldrar som överbeskyddar sina barn. Vad skolan verkligen borde lära ut är närvaro i en mångkulturell miljö.

– En person måste kunna klara av att se en person av annan tro be utan att få spader för den skull.

UTLÅTANDE SURROGATMODERSKAP

Kyrkostyrelsen ser problem

Kyrkostyrelsen ser inte tillräckliga grunder för att legalisera surrogatmoderskap. Det utlåtandet har Kyrkostyrelsen gett justitieministeriet.

Den riksomfattande etiska delegationen Etene gav ett utlåtande 2011 och ansåg att det i vissa enskilda fall kunde vara etiskt godtagbart med icke-kommersiellt surrogatmoderskap vid barnlöshet.

Kyrkostyrelsen anser ändå att Etenes ståndpunkt till många delar är problematisk. Surrogatmoderskapet innehåller svåra teologiska, etiska och juridiska frågor.

KULTURPRIS JULSÅNGER

Vackraste julsångerna fick pris

Kyrkans kulturpris 2012 går till Finska missionssällskapets evenemang De vackraste julsångerna.

De vackraste julsångerna startades 1973 av Finska missionssällskapet och fyller 40 nästa år.

Det handlar om ett långsiktigt överförande av kristna sånger och traditioner från en generation till en annan. Det stärker allsången och den finländska kulturen, lydde motiveringen till utmärkelsen.

De vackraste julsångerna samlar årligen hundra tusentals finländare till allsång.

FASTIGHETER ÄGARBYTE

Kyrka i Nyslott såld tillbaka

Savonlinna-Sääminki församling säljer en av sina kyrkor i Nyslott till den ortodoxa kyrkan.

Priset för den så kallade Pikkukirkko (den lilla kyrkan) är 200 000 euro, rapporterar Yle Etelä-Savo. Den lutherska kyrkan köpte Pikkukirkko 1938 av den ortodoxa för 265 000 euro (ca 80 000 euro).

Försäljningen som församlingens kyrkofullmäktige godkände förra veckan med rösterna 21-8 går nu till domkapitlet och därifrån vidare till Kyrkostyrelsen för godkännande.

RADIO & TV

Våra vackraste julsånger

Sö 23.12 Våra vackraste julsånger med Vasa svenska församling. Julberättelse: Tia-Maria Nord. Sång: Vasa svenska församlingens kyrkokörer, Wasa bygdekör m.fl. Vega sö 23.12 kl 13.03, Yle Fem julannandagen kl. 12.00, repris fre 28.12 kl. 10.00.

VEGA

Andrum kl. 6.54

(med repris 8.54)

Fre 21.12 Jan-Erik Lindqvist, Helsingfors **Lö** 22.12 8.53 Familjeandakt. "Marias lilla åsna" av Gunhild Sehlin. Berättare: Karl Sällström. **Må** 24.12 Tua Sandell, Helsingfors (repris från 20.12.2011) **To** 27.12 Fredrik Portin, Åbo (repris från 27.12.2011) **Fre** 28.12 Gun Lundell, Sibbo (repris från 28.12.2011) **Lö** 29.12 8.53 Familjeandakt. "Marias lilla åsna" av Gunhild Sehlin. Berättare: Karl Sällström. **Må** 31.12 Joanna Nylund, Helsingfors **Ons** 2.1 Stina Lindgård, Borgå (repris från 3.1.2012) **To** 3.1 Fred Wilén, Helsingfors.

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 21.12 Cecilia Forsén, Helsingfors **Lö** 22.12 17.58 Ett ord inför helgen, Trefaldighetskyrkan i Vasa. **Sö** 23.12 Bo-Göran Åstrand, Jakobstad **Må** 24.12 17.45-18.00 Julpsalmer, redaktör Hedvig Långbacka **Ti** 25.12 Tua Sandell, Helsingfors (repris från 21.12.2011) **Ons** 26.12 Tua Sandell, Helsingfors (repris från 19.12.2012) **To** 27.12 Rea Anner, Helsingfors **Fre** 28.12 Rea Anner, Helsingfors **Lö** 29.12 17.58 Ett ord inför helgen, Pernå kyrka. **Sö** 30.12 Ulf Särs, Helsingfors **Må** 31.12 Margareta Puiras, Ekenäs **Ti** 1.11 Jesu namn. Textläsare: Hedvig Långbacka och Mikael Lindfelt (repris från 1.1.2010) **Ons** 2.1 Eva Kleman, Stockholm (repris från 3.1.2012) **To** 3.1 Olof Göthelid, Sibbo.

VEGA

VÅRA VACKRASTE julsånger från Trefaldighetskyrkan i Vasa. FOTO: LEIF LINDGREN

Gudstjänst

Må 24.12 kl. 17.00 Julbön med Borgå svenska domkyrkoförsamling. Predikant: Björn Vikström. Liturg: Hanna Eisentraut-Söderström. **Ti** 25.12 kl. 8.00 Julotta med Vanda svenska församling. Predikant: Martin Fagerudd. Liturg: Kaj Andersson. **Även i Yle Fem 8.00.** **Ons** 26.12 kl. 13.03 Gudstjänst med Karlaby svenska församling. Predikant och liturg: Jan Nygård. **Sö** 30.12 kl. 13.03 Taizégudstjänst med Pernå församling. Liturg: Minna Silfvergrén. **Ti** 1.1 kl. 13.03 Högmässa med Nykarleby församling. Predikant: Lars-Johan Sandvik. Liturger: Mats Edman, Mikael Forslund, Harry Holmberg.

VEGA

Gud 50 Yle Fem

Sö 23.12 kl. 13.15 Arkivgudstjänst från Pargas 1993. Predikant och liturg: Henric Schmidt. Repris: ons 26.12 kl. 11.30. **Sö** 30.12 kl. 14.15 Arkivgudstjänst från Taizé i Frankrike 1998. Repris: ons 2.1 kl. 16.40.

Himlalive sö 23.12 Yle Fem

Himlalive julspecial bjuder på julsånger med familjen Romberg i Barösund. Repris 25.12 kl. 16.50.

Församlingar bidrar med julglädje till barnen

JULINSAMLING. I många församlingar runt om i landet samlar man in julpresenter till barn i mindre bemedlade familjer.

TEXT: TOMAS VON MARTENS

En del församlingar satsar i år första gången på att samla in julpaket till barn i familjer med ont om pengar. Men det finns församlingar där man redan i många år har samlat in presenter och delat ut dem till de familjer som har det största behovet av hjälp.

Diakonissan **Bodil Sandell** i Petrus församling i Helsingfors berättar att människor spontant tagit kontakt med församlingen och erbjudit julpaket till familjer med ont om pengar.

– Presenterna har kommit till oss färdigt packade och med lappar på som beskriver innehållet och för vilken ålders barn presenten passar, berättar Sandell.

Församlingen ser sedan till att presenterna ges vidare till familjerna.

– Jag tycker det är jättestygt att givarna packat presenterna färdigt.

Det här är första året Petrus församling har en insamling av den här typen. Under tidigare jular har församlingen samlat in paket för gatubarn i Sankt Petersburg men det måste man sluta med när det i infördes höga tullkostnader för frakterna, berättar Sandell.

MÅNGA BARN får paket under granen tack vare givmilda medmänniskor. FOTO: SXC.HU/WONG MEI TENG.

I Vasa svenska församling ordnas ingen egen insamling, berättar ledande diakonitjänsteinnehavare **Lena Streng**.

– Vid köpcentret samlar man varje år in presenter under ett par dagar före jul. Den insamlingen organiseras av Mannerheims barnskyddsförbund, säger Streng.

En del av de insamlade paketen förmedlas till diakonin som ger dem vidare till de familjer församlingen har kontakt med. De som blir över delas ut av stadens socialverk.

I Åbo ordnar den kyrkliga samfälligheten en gemensam stor insamling redan femte året i följd. I år har

Åboförsamlingarna samlat in 1025 julpaket.

– Åbo svenska förmedlar några tiotal paket till sina familjer. Allting fixas av frivilliga, berättar ledande diakon **Eija Grahn**.

I Mariehamns församling på Åland ger idéella föreningar presentkort som församlingen delar ut till ensamförsörjare och familjer som behöver hjälp. På så vis är föräldrarna själva med och väljer presenterna, berättar diakon **Marie-Louise Nordberg**.

– Färdiga julklappar som donerats av företag packar vi in i matkassarna som Matbanken delar ut till julen, säger Nordberg och tillägger att ålänningarna är väldigt givmilda.

3 FRÅGOR TILL

Ingemar Johansson i Hammarland

I Hammarlands församling deltar kryssningsresenärer i julottan. Hur kommer det sig?

– Det hela kommer sig av att Viking Line haft kontakt med mig i många år då de ordnat julprogram för svenska kryssningsresenärer. De som åker på kryssning får kryssa i en ruta om de vill vara med om en julgudstjänst. Så får de stiga upp tidigt på julmorgonen och åka buss till Hammarland och vara med om julmorgonens gudstjänst i S:ta Catharina. Tidigare hade jag dem på besök i Salt-

vik men när jag blev kyrkoherde i Hammarland följde kryssningsresenärerna med, berättar **Ingemar Johansson**.

Hur många blir ni i kyrkan?

– Jag är ju ny i Hammarland men i Saltvik brukade vi vara 70-90 personer – en stor del av dem kryssningsresenärer. Det är fint, för i julottan ska det vara mycket folk för att det ska kännas rätt!

Brukar du få bra feedback på julmorgonens gudstjänst?

– Visst, den gudstjäns-ten hör till dem jag får bäst feedback på! Då är det ex-

tra viktigt att man tycker om sin publik. Kryssningsresenärer brukar ju ha lite dåligt rykte, men det har jag inte märkt något av. Det är så roligt att stå framme i koret och se alla ljus som brinner och ögonen som tindrar i bänkarna. Om man går efter mysfaktorn är julmorgonens gudstjänst en med hög mysfaktor.

– Men den får inte bli längre än 45 minuter, för kryssningsresenärerna måste ta bussen tillbaka till båten för att åka vidare i tid.

Julmorgonens gudstjänst firas i S:ta Catharina kyrka i Hammarland kl. 8.00.

ESBO FÖRSAMLINGARS SERVICECENTRAL ÖPPNAS DEN 2 JANUARI 2013.

Kontaktuppgifter och elektroniska tjänster

Adress
Kyrkogatan 1, 02770 Esbo
PB 200, 02771 Esbo

Servicecentralen är öppen
mån-fre kl. 8.00-15.00

Gravkontoret
Tfn 09 8050 2200
Fax 09 256 7212
hautatoimisto.espoo@evl.fi

Jourhavande präst
Tfn 09 8050 2602
mån-fre kl. 8.00-15.00

ESPOON SEURAKUNNAT ESBO FÖRSAMLINGAR

Bokningstjänster: dop, vigsel, begravning
Tfn 09 8050 2601, palvelukeskus.espoo@evl.fi

Registertjänster: ämbetsbetyg och släktutredningar
Tfn 09 8050 2600, palvelukeskus.espoo@evl.fi
www.esboforsamlingar.fi/ambetsbetyg

Bokning av läger- och kurscenter
Tfn 09 8050 2890, kurssikeskus.espoo@evl.fi
Bekanta dig med lokalerna på adresserna:
www.hilanleirikeskus.fi, www.velskola.fi och www.hvittorp.fi

Beställning och avbeställning av Kyrkpressen
Tfn 09 8050 2600, essetilaukset.espoo@evl.fi

www.esboforsamlingar.fi/servicecentralen

Den som har rest ...

har något att berätta!

Sissel Lund-Stenbäck:
Sissel – Livsresan 26,90
Resor i inre och yttre landskap

Carl-Fredrik Geust:
Gunnar Lih
– En finländsk flygaregenda 35, –
En finlandssvensk Biggles!

Delta i Fontana Medias barnbokstävling:

En dörr på glänt

Läs mera på:

www.fontanamedia.fi

Tävlingstiden pågår till 11.1.2013

Fontana Media

Kort som flyttat många gånger

NYÅRSKORT. För hundra år sedan skulle det vara både jul- och nyårskort.

TEXT OCH FOTO: ROLF AF HÄLLSTRÖM

En kvinna blickar ut i nyårsnatten genom en fönsterruta.

– Ödesmättat, men med förhoppningar om framtiden, säger **Benita Forsman** om favoritkortet i sin samling.

– Jag föreställer mig förstås att hon ser ut över havet, tillägger Forsman som själv kan höra bränningarna slå från sitt hem nära Tulludden i Hangö. Men det är nog en vanlig åker, belyst av månen.

Benita Forsmans samling om hundra-talet kort från början av förra seklet ända fram till vinterkriget tillhörde hennes mans farmor. **Hilma Masalin** växte upp i arbetarstadsdelen Berghäll i Helsingfors och kom till Hangö år 1912. Från Hangö åkte emigranterna ångbåt till England innan färden över Atlanten tog vid.

– En väninna från Helsingfors som åkt tidigare frestade henne med att "man behöver bara lära sig lite engelska" så är lyckan gjord.

Innan Hilma kom iväg till England tog hon ett jobb på sjukstugan i Hangö. Benita Forsman har ett fotografi på Hilma i sjukvårdarklädsel. I Hangö träffade hon snickaren **Otto Forsman** och med ens fanns lyckan mycket närmare och Amerika fick vara.

Kortet med kvinnan har Hilma skickat till nyåret 1913 under deras tidiga bekantskap. På julkortet som Otto fick en vecka tidigare har Hilma citerat julsången "Ty julen, julen är inne" i vacker skrivstil. För hundra år sedan hörde det till att skicka skilda jul- och nyårskort.

Av korten kan man följa med hur Hilma flyttat, både inom Helsingfors och

senare inom Hangö. De flesta korten är gratulationskort av olika slag.

– Namnsdagar tycks ha varit en stor

sak, säger Forsman. Kortet kommer främst från släktingar, men också från Hilmas arbetskamrater på sjukstugan.

FAVORITEN I
Benita Forsmans kortsamling föreställer en kvinna som blickar ut genom fönstret.

Kort var vanliga, folk hade ju inte telefon på den tiden.

Klarade flera krig

Den Forsmanska släkten har varit smått knutpatriotisk. Benita Forsmans barn kan i dag beundra fyra hus som deras far, farfar, farfarsfar och farfarsfarfar byggt. Allt inom en radie av knappa två kilometer. Dessutom durabelt byggda, fast två av dem delvis måste återuppbyggas efter kriget.

Otto byggde sitt och Hilmas hus någon gång på 1920-talet och två av deras barn bodde där till år 2008 då huset tömdes och kortlådan kom fram. Benita Forsman som själv har en biblioteksbanan bakom sig tycker det är anmärkningsvärt att man tagit sig mödan att hålla ihop samlingen.

– Den har hängt med i alla flyttningar, klarat inbördeskriget och tyskarnas landstigning, Hangö bombardemang och evakueringen efter vinterkriget.

Hon är också en aktiv släktforskare. Ett av korten till Hilma kommer från "Serkkusi (kusin) **Elin Syrjänen**", en uppgift som hon inte annars kunnat få.

LÄSARNAS JULKORT

"Det har varit roligt att följa med berättelser om människors fina julkort. Här kommer ett eget bidrag: ett hologramkort, tillverkat 1978 i Zürich."

Emma Ådahl

Fridfull jul

och ett välsignat gott nytt år.

KP
KYRKPRESSEN

**FÖRSAMLINGS-
FÖRBUNDET r.f.**

Fontana Media

LINGONGRÄDDE ÄR gott att servera till kladdkakan. Blanda 0,5 dl fast lingonsylt med 2 dl vispad grädde.

FÖR ATT kladdkakan ska bli bra måste den vara kladdig. Ta ut den när den ännu är lös i mitten!

Det räcker till hela släkten

KARINS KYRKKAFFE.

För att det ska bli jul krävs bara en sak: gemenskap och kladdkaka med pepparkaksglasyr.

TEXT OCH FOTO:
KARIN ERLANDSSON

Mormors korsstygnskalender, Nykarlebystjärnan och hela familjen som gör ingenting tillsammans.

Det är de små detaljerna som gör julen.

Och eftersom det är detaljerna som gör julen kan man strunta i de stora satsningarna: storstädningen, den enorma skinkan som aldrig äts upp och storhandlandet. En enda stor sak tycker jag man ska göra i jul: den här kladdkakan med pepparkaka och lingon i glasyren. Receptet räcker till en långpanna, man kan alltså bjuda hela släkten på kakan och ändå knapra på kanterna i julgranens sken

när gästerna gått hem.

Grundreceptet har hängt med länge, menglasyren kan förändras efter säsong. Kakan fungerar bra med glutenfritt ljusst mjöl och glutenfria pepparkakor. Receptet går att halvera.

För att få till rätt kladdighet ska man ta ut kakan då den ännu är lös i mitten. Ska-ka försiktigt på formen efter att kakan gräddats trettio minuter så märker du. Absolut bäst blir kakan om man bakar den dagen innan den skärs upp.

Karins kyrkkaffe

är en serie recept och tips på goda bakverk som lämpar sig exempelvis för kaffestunden efter gudstjänsten. Läs mera recept på Karins blogg: lopptorget.ratata.fi

KLADDKAKA MED LINGON- OCH PEPPARKAKSGLASYR

- 400 g smör
- 8 ägg
- 10 dl socker
- 6 dl vetemjöl
- 4 dl kakao
- 4 tsk bakpulver

GLASYR:

- 400 g philadelphiaost
- 1 ägg
- 1 dl florsocker
- 4 dl krossade pepparkakor
- 2 dl frysta lingon

• Sätt ugnen på 200 grader. Lägg ett bakplåtspapper i långpannan (ugnsplåten med kanter)

• **Börja med glasyren:** krossa pepparkakorna grovt med fingrarna. Rör ihop philadelphiaost, ägg och florsocker med en gaffel. Tillsätt därefter pepparkakskross och lingon. Rör så allt tar nätt och jämnt ihop.

• **Gör därefter kakan:**

- Smält smöret. Rör ihop ägg, socker, vetemjöl och kakao i en bunke. Tillsätt bakpulver och avsluta med det smälta smöret. Rör noga så allt blandas, men en elvisp behövs inte.
- Häll smeten i formen. Klicka ut glasyren ovanpå och dra ihop den lite med en gaffel.
- Grädda i mitten av ugnen cirka 35 minuter.
- Låt helst kakan svalna innan du skär den i bitar.

VÅGA FRÅGA

Träna godhet, bli glad!

• **MARIA SUNDGREN-LILLQVIST** är kognitiv psykoterapeut och svarar på frågor om familj och relationer.

Hur kan vi så här i jultider bli mera generösa mot varandra? I församlingen möts människor som varit med en längre tid och sådana som kommit med nyligen. Hur kan vi lära oss se varandra och visa att vi uppskattar varandra till exempel vid kyrkkaffet efter mässan?

GENEROSITET OCH givmildhet är vackra egenskaper som de flesta av oss kan behöva odla. Det handlar om att våga bjuda på sig själv, våga tilltala andra människor, visa att vi bryr oss om hur andra människor har det. Generositet är att vi ger av vår tid. Att vi lyssnar och är intresserade av vad våra barn eller vår partner gjort under dagen. Att vi minns att mejlen och statusuppdateringarna finns kvar. Generositet är att ge av sig själv, att vi vågar vara personliga utan att bli för privata, att vi kan ge komplimanger, att vi kan unna andra att lyckas och att vi kan glädjas med dem. Givmildhet är att dela med sig av sin kunskap åt den som frågar efter den. Det kan handla om att hjälpa en arbetskamrat att komma i gång med nya uppgifter.

För att vi ska kunna vara generösa behöver vi ha fått en hel del under livet. Men även om vi inte fått tillräckligt med kärlek och bekräftelse kan vi öva oss i att se andra. Ju mer vi ger, desto mer får vi tillbaka. Det finns människor som inte ger något tillbaka utan som endast är tagare. Vi behöver hitta människor som kan ge tillbaka för att vi själva inte ska bli totalt dränerade.

Ibland vill vi inte alls vara generösa eller givmilda. He- la vårt kroppsspråk kanske utstrålar avighet och ointresse. Då får vi för det mesta också vara ifred. Vi är kanske på dåligt humör och känner inte alls för att prata. Men om vi i stället lyckas bryta vår ogina inställning kan vi bli gladare. Vi pratar med någon i stället för att stå ensamma i ett hörn.

Generositet handlar om att inkludera. I alla sammanhang där det finns fler än två människor finns det någon som blir utanför. När vi ser dem borde det vara vår plikt att inkludera dem. Ibland har vi så fullt upp med att fortsätta vårt eget trevliga pratande att vi inte inkluderar utan exkluderar. Men ansvaret för inkluderandet kan inte ligga på en människas axlar. Vi har ett gemensamt ansvar för varandra.

Att vara generös mot vänner och familjemedlemmar är inte så svårt, betydligt svårare blir det när vi ska vara generösa mot främlingar. Generositet kan vi visa genom att ge pengar eller gåvor åt behövande. Nu i jultider tar församlingar och föreningar emot julgåvor för att ge vidare. Där får vi visa och dela med oss av vår givmildhet. Man brukar säga att man ska ge med gott hjärta, men jag tror att vi kan ge också med ett mindre gott hjärta: handlingen är ju god och ger värme både åt vårt eget och förhoppningsvis mottagarens hjärta. Vår generositet gör oss till litet godare människor och gör världen till en bättre värld. Det goda blir som ringar på vattnet, för det är enkelt att tycka om generösa människor! Sist och slutligen handlar graden av generositet om hur mycket vi tycker om oss själva.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN MAY WIKSTRÖM

Ljust snart – på hedersord, Jesaja!

För honom som vrider sig mellan lakanen i vargtimmen, därför att tanken på allt som väntar på jobbet trycker över bröstet och får blodet att rusa i ådrorna.

För att han inte vill vakna än, men inte kan somna om utan fyller i ett par saker på to-do-listan på nattduksbordet.

För henne i skolmatsalen som ingen såg, ingen talade med på hela dagen. För att hon inte ville, kunde eller vågade skrika "Se, mig!"

och för att hon inte ens tror att det hade gjort någon skillnad. Att ingenting alls gör någon skillnad längre.

För de tre uppsagda arbetarna som sköljda av skvalradiomusik kör sextio kilometer tur retur för att omskolas till nya uppgifter. För de två som väntar

och längtar efter beskedet om ett barn, och som redan har väntat så länge att det gör ont.

För alla de många, många vid datorskärmar, skolbänkar och skrivbord i rum med fönster efter fönster mot det stora och nattsvarta. För deras drömmar och

ambitioner. För deras besvikelser och behov av respekt för det de är och kan.

För henne som var tvungen att lämna sin familj för att hon trodde.

För att vi drar oss närmare varandra, runt det som fortfarande glöder. För att vi i den rörelsen snubblar över

något som är tätare och varmare. För att den yngsta och blygaste lugnt säger: "Snart vänder det ju".

Därför att vi med ens hör. Någon sjunger. Medan det ännu är mörkt.

Ljusprofetian finns i Gamla testamentet, Jesaja 9:2

FRIVILLIGA. De ställer upp i snö och tö, delar ut psalmböcker och hjälper till där de kan. För Rurik och Majrit Gjåls och för Stig Lindroos har det varit viktigt att församlingen behövt deras insats.

Ingen jul utan frivilliga lekmen

TEXT: JOHAN SANDBERG

DÅ KYRKVÄRDARNA introducerades i Närpes 1986 blev **Rurik** och **Majrit Gjåls** handplockade för uppdraget. Sedan dess har de fortsatt.

– Det var då **Holger Andersson** och **Ole Holmberg** var präster i Närpes som man började ha kyrkvårdar under gudstjänsten. Vi delar ut psalmböcker, hälsar besökarna välkomna och bär upp kollekt, säger Rurik.

Men det var inte så lätt att ställa upp. – Jag är lite blyg av mig så jag var tveksam, säger Majrit.

Till en början gick kyrkvårdskapet inte ut på att stå vid dörrarna och dela ut psalmböcker.

– Den första tiden samlades vi i sarkristian, säger Majrit. Det upplevde jag som speciellt högtidligt. Prästen inledde med bön och alla medverkande, kantor, kyrkvaktmästare och kyrkvårdar, deltog i den. När bönen var över gick vi alla tillsammans in i kyrksalen och vi kyrkvårdar satte oss där vi sitter än i dag.

Bönestunden före gudstjänsten slutade när nya präster tog över i Närpes.

– Var och en ha sina seder och båda sätten är bra. Men det var särskilt högtidligt att få vara med om bönen i början, säger Majrit.

När kyrkvårdarna introducerades i Närpes var värdarna färre och turen kom till paret Gjåls var sjätte vecka. Numera har värdarna blivit fler så det går längre tid mellan gångerna.

Den här julen står Rurik och Majrit Gjåls inte i tur att vara kyrkvårdar. Deras tur kommer i stället på årets sista söndag. De får fira en traditionell jul i år med att delta i julbönen och julsångerna

– Efter julbönen i kyrkan på julaftonen ska vi till hemgården i Kalax där sonen med familj bor för att fira med dem, berättar de. På juldagen ska vi till dottern som bor i Tjock och hennes familj. Vi har fem barnbarn, alla pojkar. Den äldsta är 23 och den yngsta 15 år. De är inga famnbarn längre.

Sextioårig jultradition

Till Majrit och Rurik Gjåls jultraditioner hör också att varje juldagskväll träffa en av Majrits skriftskollamrater. Den traditionen har hållit i sig ända sedan konfirmationen 1951, med undantag för två eller tre år när väninnan bodde i Sverige. Varannan juldag träffas de hemma hos Gjåls och varannan hos väninnan.

Paret Gjåls har varit aktiva i församlingen sedan åttiotalet. Men det är inte bara aktiva där. De besöker regelbundet också i Missionsstugan och Evangeliföreningens bönehus Luthergården och hjälper till där. I bönehuset ordnas evenemang flera gånger i månaden. Förutom möten är söndagsskola, symöten, MI-kurser och körövningar i huset.

– I missionsstugan samlas tio-tolv kvinnor en gång i veckan. Vi väver, klipper och har det trivsamt, säger Majrit. Allt vi tillverkar säljs på auktion till förmån för Kenyamissionen. Vi har två auktioner per år. Från julauktionen går intäkterna i sin helhet till missionen och vår auktionen delas mellan missionen och Luthergården. Dessutom har vi lotteri för missionen och Evangeliska Folkhögskolan. Till folkhögskolan går också kaffepengarna från Missionsstugan.

Besöker vänner

Majrit besöker dessutom regelbundet sina vänner. En av dem träffar hon varje måndag klockan nio på morgonen, men hon har tid för många andra också. Varje vecka besöker hon någon.

– Jag har gått en vänskurs i församlingen, säger hon. Men besöken jag gör är inte kopplade till församlingen. Jag har så många att besöka att det räcker till. I och med att vi flyttade från Kalax in till centrum blev vägen till åldringshemmen kortare och jag blev mera aktiv. Jag besöker så många jag orkar. Har jag en sämre vecka ser jag om mig själv.

Ruriks aktivitet dämpas av en hjärtoperation han genomgick för två år sedan. Men han hjälper till i Luthergården så mycket han orkar.

– Jag måste ta det lugnt och ibland måste jag lägga mig ner och vila. Fast jag inte varit någon soffliggare.

Tidigare var han jord- och skogsbrukare och hade höns. Han har också varit aktiv idrottare och idrottsfunktionär. Sonen tog över 1989 och paret Gjåls flyttade till en lägenhet i Närpes centrum 1994.

Tron har varit ständigt närvarande hos Rurik och Majrit Gjåls.

– Den har följt mig sedan unga dagar, jag var barn under krigsåren, säger Rurik.

I Majrits barndomshem i Tjälax, grannbyn till Kalax, var kristendomen en självklar sak.

– Vi hade vår barnatro, säger hon. Med åren har den vuxit och blivit djupare. Min lärare i folkskolan **Anders Rosendahl** var kristen och det betydde mycket för mig. Han började varje morgon med en psalm.

”Jag har så många att besöka att det räcker till.”
Majrit Gjåls

TEXT: ROLF AF HÄLLSTRÖM

NÄR POJO församling gick in för kyrkvårdar vid gudstjänsten för åtta år sedan visste **Stig Lindroos** genast sin uppgift.

– När kyrkoherden ringde och frågade sa jag att jag kan ta julottan. Jag är så morgonpig.

I Pojo firas julottan som traditionen bjuder klockan sex på juldagsmorgonen så Lindroos finns på plats redan tidigare, när kören sjunger upp sig.

Dessutom har han kort väg till kyrkan sedan han flyttade från Äminnefors till kyrkbyn.

En kyrkvård är som bekant den som hälsar välkommen till gudstjänsten och delar ut psalmböckerna.

– Med eller utan noter, säger Lindroos och tillägger att det brukar bli lite mer hjälpa till när man firar de äldres söndag ett par gånger om året. Men just den uppgiften har han fått lämna nu när han sjunger med i pensionärskören som medverkar just på de äldres söndag.

När Stig Lindroos var barn åkte han med häst och släde till julottan i Pernå med sin morfar. På den tiden var det tidiga besöket i kyrkan hela bygdens sak. Morfar var en religiös man, minns han.

– ”Var hälsad sköna morgonstund” var morfars favoritpsalm.

Valsverkets glanstid

Det var nära att den unga Lindroos aldrig kommit att uppleva ens sin första julotta. Han var bara några månader gammal när man hittade en tumör bakom hans öga. Han tackar ”greven till Malmgård” för sitt liv. **Carl-Gustav Creutz** var läkare i Pernå och den som såg till att lille Stig opererades. Han överlevde, men körkort fick han aldrig.

När Lindroos lämnade Pernå fortsatte julkyrkotraditionen i Borgå. Domprostent i Borgå var också hans vigselpräst. 1959 kom han till Pojo och Västnyland och bosatte sig i Äminnefors. Sextio- och sjuttioåren var en glanstid för bygden med över tusen arbetsplatser inom industrin. Lindroos arbetade i 40 år vid valsverket i Äminnefors, valsade armeringsstål och valstråd i långa banor. Fabriken gick i ständigt i fyrskift.

– Den stannade upp bara till jul och påsk.

Det var bra inkomster och vi levde gott, säger Lindroos om de goda tiderna som räckte in på åttiotalet.

Under valsverksåren slukade kom-

munpolitiken en stor bit av fritiden. Det lev färre besök i julottan och kyrkan under de mest arbetsintensiva åren. Men kommunpolitiken gav honom vidgade vyer – han satt med i Kårkulla samkommun tills Pojo kommun gick i graven.

Redan i början på sjuttioalet satt han en period i kyrkofullmäktige ”på prostens Fernströms tid” som det heter i bygden.

– Jag var yngst i klassen då, säger han. Under senare år har han varit kyrklig förtroendemans i flera perioder.

Lindroos har följt med sin bransch uppgång och fall från nära håll. Han satt med som arbetarrepresentant i Fundias styrelse, vilket innebar resor till Sverige och Norge. Han visste tidigare än många andra vad som skulle komma. Sina sista trädar valsade han år 1996.

Han klagar inte för egen del. Pensionen räcker till eftersom valsverket i tiden betalade bra. Men som gammal kommunpolitiker kan han inte annat än vara bekymrad när jobben i branschen försvinner och boksluten i regionens kommuner går på allt större minus.

– Det blir väl ännu större enheter i Raseborg, säger han uppgivet.

Julottan är stämmingsfull

Numera går han ofta i gudstjänsten och julottan har varit hans grej i många år. Den har sin alldeles speciella stämning, kontrasten mellan mörker och kyla, ljus och värme. S:ta Maria kyrka i Pojo är dessutom en av de vackraste i Svenskfinland med många detaljer att vila ögat vid. Låt vara att den i Pernå är en stark konkurrent om den titeln.

– Man njuter av att komma till kyrkan, säger Lindroos.

För att inte tala om alla vackra psalmer, från ”Nu tändas tusen juleljus” och ”Stilla natt” till ”Härlig är jorden”.

– De går alla till hjärtat, säger stålmannen, om man nu får associera till gångna tider.

Han står vid dörren och hälsar välkommen och är den som mer än väl vet att ”folk inte riktigt vill stiga upp i ottan” trots att församlingskören sjunger vackert. Men fortfarande drar julbönen och otta folk och De vackraste julsångerna fyller bänkarna i kyrkan. Då kan det fortfarande bli svårt att rymmas in. På julafton blir det julgröt och julbön i kyrkan.

– Och i tid i säng för att hinna till julottan. Jag ska ju vara där före halv sex.

PÅ JULEN kommer Majrit och Rurik Gjäs att besöka Närpes kyrka. FOTO:JOHAN SANDBERG

”

Man njuter av
att komma till
kyrkan.
Stig Lindroos

NÄR DET ska firas julotta i S:ta Maria kyrka i Pojo är det Stig Lindroos som är kyrkvärd och hälsar välkommen. FOTO: ROLF AF HÄLLSTRÖM

Fridfull jul och ett välsignat Nytt År!

 <p>Stenhuggeri Levander tel. 09-387 6284</p>	 <p>www.kokkolanmatkatoimisto.fi</p>	 <p>Wahlroos Verkstad www.wv.fi</p>
  <p>www.restaurantgh.fi</p>	 <p>www.nykter.fi/raitismaja 06-318 0921</p>	 <p>SÖDERLÅNGVIKS MUSEUM 25870 Dragsfjärd. www.soderlangvik.fi</p>
 	 <p>Kronoby Kommun www.kronoby.fi</p>	 <p>ÖNUF, tel. (019)532 412</p>
 <p>Karleby Stad Tel. 06-828 9111 www.karleby.fi</p>	 <p>Tel.06-788 9020</p>	 <p>PORAUSÄSSÄT BORRESSET www.porausassat.fi</p>
 <p>Taxi Kurt Öhman Oy Tfn. 0400-506929</p>	 <p>www.panoramavasa.fi</p>	 <p>folkhälsan www.folkhalsan.fi</p>
 <p>Jonny's Försäljningstjänst Tel. 06-347 0608 www.ejcenter.fi</p>	 <p>www.muistiminne.fi</p>	 <p>Sven-Erik Syrén's förlag tfn: 050-301 6598</p>
 <p>Grankulla Stad www.grankulla.fi</p>	 <p>www.spfpension.fi</p>	 <p>www.kovjokielement.fi</p>
  <p>www.sodos.fi</p>	 <p>Tel. 06-785 6100</p>	 <p>www.backers.fi</p>
 <p>Mörskom Kommun Tel. 019-510 850</p>	 <p>www.vora.fi / 06-382 1111</p>	 <p>Schulmans Konsthandel www.schulmanantiques.fi</p>
 	 <p>Missionskyrkan i Finland www.missionskyrkan.fi</p>	 <p>Anders 050-592 1192 Magnus 050-593 4432 www.enagolvchtak.fi</p>

JULKLAPPENS FADER. Vår finlandssvenska julgubbe, svenskarnas tomte och Santa Claus är destillat av allt från folketro till kommersialism. Men tomtebrygden har också kryddor av ett alldeles äkta helgon.

I USA blev helgonet Santa Claus. Ålandsbördige Haddon Sundbloms Coca-colatomte befäste bilden av tomten som stor, röd och fryntlig.

HOLLÄNSK KARRIÄR i form av Sinterklaas blev det för Sankt Nikolaus. Inte bara holländarna utan andra i lågländerna i regionen firar helgonet den 6 december.

I NORDEN bidrog Jenny Nyströms illustrationer till att försnälla tomten, som tidigare också haft mera skrämmande drag av nordisk folketro.

MYRA (DEMRE) var biskopssäte för Sankt Nikolaus. Här verkade han och begravdes efter sin död 343 e.Kr.

PILGRIMSMÅLET BARI drar än i dag till sig många som besökare. Relikerna vördas av både ortodoxa och katolska kristna.

Helgon med epilög i norr

TEXT: MAY WIKSTRÖM ILLUSTRATION: MALIN AHO

– Det är julgubben, *Father Christmas*, hettitiskt. Från min hemby. *Very old tradition.*

Hantverkaren i gamla stan i Antalya på Turkiets sydkust räcker ivrigt fram figuren i svart täljsten. Den har formen av ett kors och ser mest ut som en Kristusfigur. Hettiterna hade sin storhetstid ett par tusen år före Kristi födelse just här, i hjärtat av Anatolien. En av de många ingredienserna till det som utvecklades till den rödklädda, fryntliga paketutdelaren i december finns faktiskt just här, i det historiska Kappadocien. Det var här kyrkofäderna tänkte högt och stort under de första kristna århundradena. Här verkade också Sankt Nikolaus, ärkebiskop av Myra, cirka 280–343 e.Kr. Det är honom hantverkaren syftar på, Saint Nicholas eller Santa Claus.

Gav Arius stryk ...

Med tiden har helgonet Nikolaus historia smyckats ut med detaljer som får läggas på legendernas konto. En av de mindre helgonlika skildringarna – och

"Pasha Shejti Shen'Kollin!"

Albanskt talesätt som syftar på Sankt Nikolaus

därför kanske rentav sann – handlar om hur sinnet rann på honom under kyrkomötet i Nicea år 325.

Den stora striden vid mötet gällde Arius teologi, arianismen. Arius förkastade läran om Jesu gudomlighet och förklarades senare som irrläro av kyrkofäderna. Hur den stora lärostriden slutade syns i den trobekännelse som läses i hela kristenheten. Men under argumentationen i Nicea lär Nikolaus ha blivit så ursinnig över Arius tal att han gick fram och gav honom en örfil.

... och fattiga gåvor

Men han hade också en annan sida, den som så småningom leder till julgubbspåret. Sankt Nikolaus var de fattigas, nödlidandes och barnens särskilda beskyddare. Helgonlegenderna kring honom är många och handlar om hur han i olika situationer i hemlighet hjälpte dem som hade det svårt. En av berättelserna är den om en fattig man med tre döttrar. Liksom än i dag i många Medelhavsländer var det viktigt att föräldrar med en giftasögen dotter hade en hemgift att erbjuda

potentiella friare. Annars blev det inget gifte – och eftersom arbetande ensamstående kvinnor var ett okänt begrepp hotade en framtid som prostituerad de ogifta.

Sankt Nikolaus smög fram till den fattiga mannens hus varje år när en av hans flickor kom i giftasåldern och slängde in en skinnpåse med guld genom dörren för att rädda henne. Fadern försökte lurpassa på den okände välgöraren vid dörren när det var den tredje dotterns tur. Då klättrade Nikolaus upp på taket och kastade ner skinnpåsen genom skorstenen i stället. Den hamnade i den yngsta dotterns yllesocka, som hon hade hängt på tork vid spisen.

Låter det bekant? Ja, åtminstone för de amerikanska barnen, som gärna och förväntansfullt hänger sina *stockings* vid öppna spisen på julafton.

Med pirater till Italien

Det historiska biskopssätet Myra där Nikolaus verkade och dog kallas i dag Demre, och som ligger väster om Antalya. Det hör till de områden som drabbades av den traumatiska stora folkutväxlingen mellan Grekland och Turkiet år 1920. Regionen hade en stor grekisk befolkning som tvingades lämna sina hem. Kvar blev övergivna byar, spökstaden Kava och Sankt Nikolaus grav. Också den är tom. År 1087 räddades hans relikier undan oroligheterna i Bysans av köpmän som seglade dem till Bari i sydvästra Italien. En del versioner kallar sjömännen pirater – och skillnaden var kanske inte så stor hur det än var. Kanske som ett resultat av färden är Sankt Nikolaus också tju-

varnas och sjöfararnas skyddshelgon. I Bari vördas hans relikier högt av såväl ortodoxa som katoliker, som vardera har kyrkor i anslutning till dem. Många vallfärdar dit, särskilt den 6 december som är helgonets högtidsdag. För några år sedan gjordes det en analys av kvarlevorna. Enligt den var Sankt Nikolaus knappt 150 cm lång, med bruten näsa.

Gåvorna gjorde succén

Sankt Nikolaus är inte en av de stora teologerna i urkyrkan. Men betoningen av hans anspråkslösa givmildhet gjorde att han blev ett folkkärt helgon, särskilt i det katolska Albanien där han kallas *Shen'Kollin* och ett uttryck lyder *Pasha Shejti Shen'Kollin!* (ung. Vid Helige Sankt Nikolaus!). Han är flera länders skyddshelgon, bland annat Rysslands. Dessutom har en mängd olika yrkesgrupper tagit honom till sitt hjärta – bland dem pantlånarna vilket ter sig som en pikant ödets ironi ur dagens perspektiv, eftersom han också råkar vara ett av Greklands särskilda skyddshelgon.

Bruket att ge gåvor på Sankt Nikolaus dag, den 6 december, spreds vidare bland annat av de grekiska adelsdöttrar som giftes in i de europeiska kungahusen. Så vandrade Sankt Nikolaus norr ut och blev stor, särskilt i Beneluxländerna som den folkkäre **Sinterklaas**.

Där har helgonet fortfarande fått behålla både sin biskopsmitra och sin egen dag. När traditionen drog norröver blandades helgontraditionen med nordisk folketro. Men decembergivmildhetens teologi har ändå mycket att göra med ett kortvuxet, hetlevrat men godhjärtat helgon från Mindre Asien.

PRESENTATION

Guds
medarbetare

Socialrådet Krister Lindberg har utfört sitt livsverk inom kristet socialarbete och organisationen Samaria.

Meiju Bonsdorffs biografi över Lindbergs liv och arbete utkom först på finska men finns nu också på svenska med titeln *Krister Lindberg – Samarier i hjärtat – Ett liv som Guds medarbetare*. Utgivare är Oy Noark Ab.

Krister Lindberg växte upp i ett kristet hem. Föräldrarna hade kommit till tro under en väckelsevåg som svepte fram över bygderna och Vålx by som då hörde till Borgå landskommun. Det här var under förbudstiden och Vålx betraktades som ett syndens näste, bland annat för sin delaktighet i spritsmugglingen som var vanligt förekommande på den tiden.

Krister Lindbergs egen kristna övertygelse var ett starkt stöd för honom, när han som 15-åring gick till sjöss. Under åren som sjöman var han ofta den enda troende på fartygen han jobbade på.

Krister Lindberg gick i land för gott år 1971 och år 1974 valdes han till ordförande och verksamhetsledare för Socialmissionen i Östra Nyland.

Boken ger en spännande och intressant bild av hur den personliga kallelsen formade Krister Lindberg till en "samarier". Han lämnade en tryggt anställning för att kunna på heltid arbeta för samhällets minsta, för utstötta och missbrukare.

Samaria har i dag systerorganisationer som är verksamma både i Estland och Litauen. Årtionden av ihärdigt arbete för utstötta har burit stor frukt och det är inspirerande att läsa om den. Samaria är i dag en landsomfattande och delvis internationell hjälporganisation.

• TOMAS VON MARTENS

Ett ytterst glatt budskap om julefrid

BACKSTAGE. Vokalgruppen Romberg turnerar runt Svenskfinland i julens tecken. Julmusik med budskap om frid och frälsning är något av deras varumärke men det finns mycket mer bakom kulisserna. KP följde med dem före deras konsert i Helsingfors.

TEXT: JOHAN MYRSKOG FOTO: JOHAN MYRSKOG OCH ERIKA RÖNNGÅRD

– När det är juu-uu-yööl!
– Nä men sluta nu **Christer**, skrattar storasyster **Christa Katter**.

Vokalgruppen Romberg håller på att repetera och finlipa de sista sångerna före kvällens konsert i Andreas kyrkan i Helsingfors. I kväll ska de uppträda tillsammans med gospelkören His Master's Noise. Det här är det nästista veckoslutet på deras fyra veckoslut långa turné i Svenskfinland inför jul.

Gruppen består som mest av sex syskon och två ingifta systrar. De gav ut en julskiva 2009 och har sedan dess varit en grupp som starkt förknippas med just julmusik.

– Vi gör också annan musik, berättar Christa Katter. Vi uppträder ibland på bröllop och fester och så har vi egen projekt vid sidan om.

– Jag leder lovsång i en friförsamling i Karis. Christer sjunger och **Christopher** spelar trummor i rockbandet inUnity och **Elna** leder His Master's Noise. Men mest blir det nog julkonserter, säger Christa.

His Master's Noise har precis avslutat sin generalrepetition och Romberg gör en sista soundcheck. Mycket tid finns det inte och Elna som både ska sjunga med Romberg och leda kören hinner knappt ta en paus. Men humöret är på topp.

– Jag vet inte vilken grupp jag tycker bättre om men i kören får jag i alla fall bestämma, skrattar hon innan hon skyndar vidare för en snabb matpaus före konserten.

CHRISTA KATTER är äldst i syskonskaran och ansvarig för bokningar och info.

Julens kärna

Romberg har sjungit tillsammans sedan barnsben. På repertoaren finns såväl egna sånger som psalmer och julvisor som betytt mycket för dem genom åren. Julen är en högtid som ligger dem alla varmt om hjärtat.

– Jag tror att vi alla försöker se bortom den goda maten och presenterna, säger Christa.

– Det finns något mycket djupt i julen bara man inte fastnar i kommersialiseringen. Det är det kristna budskapet som driver oss framåt, säger hon.

Något av det budskapet lyckas Christer fånga i sin sång *I vinternattens mörker*. Det är en sång som handlar om längtan efter Gud snarare än om längtan efter presenter. Efter soundchecken är allvaret borta och han är

TILL CHRISTER'S förberedelser hör också att fixa håret.

CHRISTOPHER i sin tur är ansvarig för högtalare och mikrofoner.

Stort äventyr efter trög inledning

FILM

Hobbit – En oväntad resa

Regi: Peter Jackson.

Vår tids rädsla för allvar, heter en pamflett av den svenska filmregissören **Roy Andersson**. Titeln säger det mesta och Anderssons

filmproduktion säger resten.

Samtidigt är det uppenbart att det finns en sorts beställning på de "stora berättelserna", bortom kvartalsrapporter, EU-toppmöten och Facebook-uppdateringar. Och kanske är det mot den bakgrunden man ska se det nyvaknade intresset för fantasy.

FOTO: Warner Bros. Entertainment Inc. and Metro-Goldwyn-Mayer Pictures Inc.

På den punkten är **J.R.R. Tolkien** svårslagen och i **Pe-**

ter Jackson, mannen bakom den storslagna Sagan om ringen-trilogin, hade författaren en uttolkare som heter duga. Nu är Jackson aktuell med en ny triologi som tar avstamp i berättelsen om den unge Bilbo Bagger (**Martin Freeman**).

Vilket för oss till en grönskande, jungfrulig miljö som blir betydligt mindre jungfrulig när hobbiten får påhälsning av trollkarlen Gandalf (**Ian McKellen**) och hans dvärgfölje, offer

för den inledande odjursinvasionen.

Den dramatiska inramningen till trots är första akten något av en pärs, för långsam och trög för sitt eget bästa. Men vänta bara tills man får upp ångan och introducerar det färgstarka karaktärgalleriet med allt vad det innebär av alver, vättar, bergstroll och orcher.

Det borgar för raffel i den högre skolan, visst, men i nyzeeländaren Jackson bor också en romantiker. Och

humanist. Så varvas blodsgutjuten med seriöst sköna landskap, med hisnande vyer och en undertext som talar för brödraskap och själarnas harmoni.

Men framför allt är Jackson en illusionist, en sagogarbror som trollar fram världar man vågar tro på. Följaktligen är detta ingen "cirkus", kallhamrad freakshow, utan ett fängslande och i bästa fall förtrollande drama.

• KRISTER UGGELDAHL

FRÅN VÄNSTER: Christa Katter, Christine Skogman, Elna som är gift med Christopher, Elnas syster Jenna som är gift med Christer, Christer och längst till höger Christopher.

”Efter så gott som varje konsert är det någon som kommer fram och frågar hur vi är släkt och vem som är gift med vem.”

Christa Katter

sitt skämtsamma jag igen.

– Loistavaa, loistavaa, säger han med fjantig röst till bandet innan han försvinner för att byta kläder.

En varm gemenskap

– Vi har jättekul tillsammans, berättar Christa. Det är klart att det kan vara lite utmanande och irriterande ibland då vi vuxit upp tillsammans och känner varann så väl – men vi har gjort det väldigt bra i år. Hon får medhåll av Jenna.

– Dessutom fick vi gratis mat fyra gånger då vi var i Österbotten så det måste man ju bara tycka att är kul, säger hon.

Det är mycket som ska fixas före en konsert. Christopher har jobbat hårt under hela eftermiddagen med att rigga upp högtalare och mikrofoner. Han har varit i kontakt med mixaren och bandet och nu är det mesta klart.

– Jag brukar vara nervös ibland men inte i dag. Det måste vara en speciell dag, säger han med glimten i ögat.

Publiken sitter bänkad och bakom scenen börjar de sista pusselbitarna falla på plats. Kyrkan är fullsatt. Romberg och kören samlas till en gemensam bönestund då allt är klart. Alla önskar varandra lycka till och Romberg gör sig klara för att äntra scenen.

– Efter så gott som alla konserter är det någon som kommer fram och frågar hur vi är släkt och vem som är gift med vem, skrattar Christa. Får se om det händer i kväll igen, säger hon innan gruppen stiger upp på scenen.

Spänning och julberättelse – på norska

TV-SERIE

Tornagenterna och den mystiska julgåvan

Sänds: Måndag–fredag 24–28.12 och 31.12–4.1. kl. 17.40 i Yle fem.

Yle fem har i samarbete med lutherska kyrkan köpt in en tv-serie som sänts i norsk tv vid jul. Den heter *Tornagenterna och den mystiska julgåvan* och handlar om tre barn som reser 2000 år tillbaka i tiden och får möta personer från julberättelsen. Nu är det vår tur att få ta del av satsningen, med start på självaste julafton.

De första två avsnitten bådar gott för fortsättningen. Castingen är lyckad: barnen som spelar Silja, Bendik och Markus klarar av att göra karaktärerna till egna personligheter. Jag är särskilt förtjust i den bekymrade prästsonen Markus som får stå ut med pappas ”jullnötter” (typ: hur många var de vise männen som uppvaktade Jesusbarnet) i bästa game show-stil.

Handlingen utspelar sig i en liten norsk by. De tre barnen har ett hemligt klubbbrum uppe i kyrktornet, men friden störs av att ortens skurk får i uppdrag att vikariera kyrkvaktmästaren vid jul. Han planerar att avancera från snatteri i bybutiken till att stjäla kollektpengarna – dessutom vägrar han hjälpa till med julspelet som barnen i byn ska framföra på julaftonen. Men det är inte bara barnen som anar att han måste hindras,

en kraft från ovan verkar rentav ha en plan.

Via en mystisk nyckel och en brevduva får barnen veta hur de ska göra för att resa tillbaka i tiden och få reda på vad julen egentligen handlar om.

Det är på specialeffektsfronten seriens svaghet ligger – den visuella magin ligger ljusår efter dagens Star Wars eller Harry Potter. Också de historiska scenerna känns utmanande. En vuxen tittare kanske drar på munnen åt profeten Jesaja är blåögd och talar klingande norska – men vad betyder sådana småsaker om själva storyn håller?

Tornagenterna och den mystiska julgåvan undervisar mildt men bestämt om varför vi firar jul. Det blir klart och tydligt för alla att Jesaja förutspådde Jesus födelse redan 700 år före den stora dagen i Betlehem. Informationen kommer i lämpliga smådosor – det handlar definitivt inte om religionsundervisning här utan om underhållning.

Tv-serien textas till svenska och finska. En vuxen tittare vänjer sig snabbt vid norskan och klarar av att förstå vad som händer också utan textning – jag tror alltså att det lönar sig att chansa och försöka locka också de barn som inte kan läsa till tv:n. Det är inte så ofta man unnas ett välgjort paket av spänning, norskt byaliv och berättelsen om varför vi firar jul.

Första avsnittet sänds på julafton 17.40. I väntan på julgubben: varför inte?

■ SOFIA TORVALDS

MARKUS, BENDIK och Silja är med om mystiska händelser inför jul.

Stämningshöjare x5

MUSIK

O helga natt

Sång: Kristoffer Streng
Piano: Stefan Jansson

Det är en rik flora av julsånger som strömmar mot oss i december: uppoppade a cappellatolkningar och rockiga tingeltangelversioner av julklassikerna. Det kommer en

stund då man bara vill koppla av med helt vanlig stämningfull och klassisk julmusik. Den här julen kan man

göra det i form av **Kristoffer Strengs** klingande basbaryton på nyinspelade skivan *O helga natt*.

Streng, som jobbar som kantor i Vörå församling, fick vi redan för några år sedan höra på solo-skivan *Det enda som bär*. Med examen i kyrkomusik från konservatoriet i Uleåborg är han en klassiskt utbildad sångare. Han har en behaglig stämma som lämpar sig synnerligen väl för just ståtliga men okonstla-

de julpsalmer.

Fem spår och drygt 13 minuter ryms med på skivan och onekligen känns det som om man knappt hinner trycka på play förrän sista tonen klingar ut. Det är i och för sig ett gott vitsord, då det finns gott om finlands-svenska inspelningar i samma genre där det enda man som lyssnare förmår tänka på är om det aldrig ska ta slut.

Sönderspelade kan klassiker som *O helga natt* och

Ei valtaa, kultaa, loistoa (ja, två av sångerna sjunger Streng på finska) aldrig bli, men ändå har jag störst behållning av lite mera okända **N. Folke Sällbergs** och **Hilma Winterdahls** *Strålände julestjärna*, med det drömska pianoackompanjemanget av **Stefan Jansson**. Här tycker jag att det hade platsat med minst en instrumentell vers till. Jag är inte tillfreds med att den bästa låten på skivan tar slut redan vid 2:01.

Den här musiken får gärna

klinga i mitt hem en sen julaftonskväll då klapparna är öppnade, yllefilten är svept över axlarna och snöflingorna dalar utanför. Strengs basbaryton gör dessutom att man inte behöver spänna sig ens inför slutttonerna av *O helga natt*. I den förhållandevis låga tonarten sjunger han till synes utan ansträngning, vilket i och för sig förtar en del av underhållningen men kan komma väl till pass som omväxling.

■ CHRISTA MICKELSSON

UR EVANGELIET

”Och ljuset lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det.”

Läs mera i Joh. 1:1-4

OM HELGEN

En livserfaren Gud

Mitt i den mörkaste vintern, glimmande av hopp, gryr juldagsmorgonen. Att vi firar Jesu födelse just den 25 december hör ihop med Marie bebådelsedag nio månader tidigare.

Juldagen påminner oss om att Gud blev människa och precis som vi andra påbörjade sin jordiska tillvaro som ett hjälplöst barn. Juldagsmorgonen är en påminnelse om de storslagna änglakörerna, men också om att den Gud vi tror på har gråtit samma tårar och lett samma leende som vi människor.

RUNT KNUTEN

”Hos djuren i stallen de reder en säng.”

Jul i stallen kl. 8 på julaftons morgon. Julandakt i Lavers stall i Sjundeå.

Skapa julstämning med

EVANGELISK-LUTHERSKA KYRKAN I FINLAND†

INSIDAN

Ansvarig redaktör:
Erika Rönngård,
(09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Björn Sten 0400 012 390, bjorn.sten@kyrkpressen.fi
Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi

BETRAKTELSEN ALBERT HÄGGBLUM

ILLUSTRATION: AMANDA BIEBER

En unik julnatt

EN JULNATT för sju år sedan satt jag runt en lägereld och halstrade en get som hade slaktats strax innan. Med mig i julnattens mörker, en dagsresa med bil ut i halvöknen från den närmaste kenyanska staden, satt några herdar och samburukrigare. En stjärnklar himmel välvde sig över oss. Jag öppnade swahilibibeln och läste julnattens evangelium. Sedan den natten har berättelsen om marrens herdar fascinerat mig.

Julevangeliets herdar hade fått en speciell uppgift. De födde upp offerlamm för tempelgudstjänsten i Jerusalem. Varje morgon och kväll skulle prästerna där offra synd- och brännoffer för folkets synder, ofta även tack- och gemenskapsoffer. Vid vissa högtider offrades därtill tusentals lamm. Herdarna på Betlehems ängar utvalde och levererade felfria offerlamm för allt detta.

För Betlehems herdar blev julnatten alldeles unik. Också den här natten föddes ett offerlamm i Betlehem, men denna gång med ett spädbarns skrik. Gud själv ut-såg offerlammet som skulle sona hela världens synder. Och från detta första rop som den nyfödde Jesus upphävde ända till det sista ropet på Golgata kors, ”Det är fullbordat”, levde Jesus ett fullkomligt liv och försonade oss med Gud.

ETT ANNAT ROP upphävdes också denna natt, då markens herdar plötsligt bländades av strålglansen från Herrens ängel och Herrens härlighet lyste omkring dem. Ängeln kom till dem med bud om en stor glädje för hela folket. ”I dag har en frälsare blivit född åt er ... Och detta är tecknet för er: ni ska finna ett nyfött barn som är lindat och ligger i en krubba.”

Så snart änglarna farit ifrån dem begav sig herdarna i väg för att söka efter det utlovade tecknet, ett nyfött och lindat barn i en krubba. De fann honom där, alldeles så som ängeln lovat, och deras liv förvandlades.

Under hela sitt liv på jorden var Jesus bildligt sett inlindad. Alla begrep inte vem han var eftersom hans gudomliga härlighet sågs endast av dem vars ögon Gud öppnade. Men vid sin uppståndelse lämnade Jesus bokstavligen linnebindlarna i graven och alla som såg honom förstod att han var världens Frälsare.

Också för oss är Jesus efter sin himmelsfärd inlindad – i Ordet samt i dopets och nattvarens sakrament. Av Jesus själv har vi fått löfte om att ifall vi söker honom där ska han ta sin boning i våra hjärtan.

Ack Herre Jesus, hör min röst: gör dig en bädd uti mitt bröst, uti mitt hjärta bliv och bo, så har jag tröst och evig ro! (Psb 22, v. 13)

Albert Häggblom är distriktspräst i Evangeliföreningen

#bönetwitter

”Käre Far, tack för din gudomliga julklapp som du gav oss den första julen! Hjälp mig att öppna hjärtats dörr för Jesus, så att han får vara även min Frälsare.”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jes 52:7-10

ANDRA LÄSNINGEN
1 Joh 1:1-4 eller
1 Joh 4:9-16

EVANGELIUM
Joh 1:1-14

Juldagen. Temat är
”Ordet blev människa”.

PSALMFÖRSLAG

27, 22:1-8, 28,
25, 15 (N), 32:3.
Psalmerna är valda av
Tor Lindgård.

KLARSPRÅK

Julfreden varar från julafton till trettondagen. Från början hade den en juridisk betydelse och straffen för våldsbrott var högre om brottet begåtts under julen.

Julfreden härstammar från medeltiden och utlystes då i de flesta städer. Numera lever sedvänjan kvar endast i Åbo där den utlyses från Gamla Stortorget klockan 12 på julaftonen.

Bakgrunden till julfreden finns i änglarnas uppmaning till frid på jorden. Under år när fara hotat – exempelvis under stora ofreden, Finska kriget 1809 och vinterkriget – avstod man från att utlysa julfreden.

Källa: evl.fi

KALENDERN
21.12-3.1

DOMPROSTERIET

BORGÅ
Sö 23.12 kl. 12: Högmässa i domkyrkan, M Lindgård, Eisentraut-Söderström, Helenelund
Må 24.12 kl. 13: Julandakt i Näsebackens begravningskapell
M Lindgård, Tollander, Camilla Wiksten-Rönnebacka
kl. 14: Julandakt i Näsebackens begravningskapell
M Lindgård, Söderström, Camilla Wiksten-Rönnebacka
kl. 15: Julbön för barnfamiljer i domkyrkan

LOVISA
Lovisakörens julkonsert: lö 22.12 kl. 21 i Lovisa kyrka
Gudstjänst: sö 23.12 kl. 12 i Lovisa kyrka, Blom, Kantola
De vackraste julsångerna: kl. 18 i Lovisa kyrka
Julevangelium: kl. 13:30 Barnens julbön i Lovisa kyrka, af Hällström
kl. 15: Julbön i kapellet, af Hällström
kl. 17: Julbön i Lovisa kyrka, af Hällström

PERNÄ
Högmässa: sö 23.12 kl. 10.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Paula Jokinen.
Julandakt: sö 23.12 kl. 13.00 i Hemgården för Hemgården och Lyckan, Robert Lemberg, Paula Jokinen.
Julbön: må 24.12 kl. 13.00 i Sarvsalö kapell, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen.
Julbön: må 24.12 kl. 15.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen. (På finska kl. 16.30).
Julotta: ti 25.12 kl. 8.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Camilla Wiksten-Rönnebacka. (På finska kl. 9.30).
Tvåspråkig julannandags andakt: on 26.12 kl. 13.00 i Isnäs Solbacka, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen, barnkören.
Tvåspråkig Nyårsmässa för nejdens församling: må 31.12 kl. 18.00 i Strömfors kyrka, Kirsi Oksanen, Robert Lemberg, Pirjo Laine.
Nyårsdagens högmässa: ti 1.1.2013 kl. 12.00 tillsammans med Borgå svenska domkyrkoförsamling i Borgå domkyrka. Efter mässan biskopens nyårsmottagning. Kyrkskjuts vid behov, kontakta pastorskansliet tel. 5210700.
Trettondagens tvåspråkiga julfest för hela församlingen: sö 6.1 kl. 14.00 i kyrkan och Sockenstugan, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen, församlingens körer, Östra Nylands

HELMÅS
Högmässa: sö 23.12 kl. 10 i Sävträsk kapell. TC/AJ.
Julbön: julafton må 24.12 kl. 10.30 i servicehuset, kl. 13 i Andreaskapellet, kl. 15 i Sävträsk kapell. HD/AJ.
Julotta i Sävträsk kapell: ti 25.12 kl. 8 svenskspr., HD/AJ, kl. 10 finskspr. Tomas Antola/Vesa Reunonen.
Aftongudstjänst: on 26.12 kl. 18 i Sävträsk kapell. TC/AJ.
Gudstjänst: sö 30.12 i Sävträsk kapell. TC/AJ.
Nyårsmässa: må 31.12 kl. 18 i Strömfors kyrka, samfällighetens gem., R Lemberg/K Oksanen/P Laine
Nyårsdagens högmässa: ti 1.1 kl. 10 i Sävträsk kapell. TC/AJ.

HELMÅS
Högmässa: sö 23.12 kl. 10.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Paula Jokinen.
Julandakt: sö 23.12 kl. 13.00 i Hemgården för Hemgården och Lyckan, Robert Lemberg, Paula Jokinen.
Julbön: må 24.12 kl. 13.00 i Sarvsalö kapell, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen.
Julbön: må 24.12 kl. 15.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen. (På finska kl. 16.30).
Julotta: ti 25.12 kl. 8.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Camilla Wiksten-Rönnebacka. (På finska kl. 9.30).
Tvåspråkig julannandags andakt: on 26.12 kl. 13.00 i Isnäs Solbacka, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen, barnkören.
Tvåspråkig Nyårsmässa för nejdens församling: må 31.12 kl. 18.00 i Strömfors kyrka, Kirsi Oksanen, Robert Lemberg, Pirjo Laine.
Nyårsdagens högmässa: ti 1.1.2013 kl. 12.00 tillsammans med Borgå svenska domkyrkoförsamling i Borgå domkyrka. Efter mässan biskopens nyårsmottagning. Kyrkskjuts vid behov, kontakta pastorskansliet tel. 5210700.
Trettondagens tvåspråkiga julfest för hela församlingen: sö 6.1 kl. 14.00 i kyrkan och Sockenstugan, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen, församlingens körer, Östra Nylands

HELMÅS
Högmässa: sö 23.12 kl. 10 i Sävträsk kapell. TC/AJ.
Julbön: julafton må 24.12 kl. 10.30 i servicehuset, kl. 13 i Andreaskapellet, kl. 15 i Sävträsk kapell. HD/AJ.
Julotta i Sävträsk kapell: ti 25.12 kl. 8 svenskspr., HD/AJ, kl. 10 finskspr. Tomas Antola/Vesa Reunonen.
Aftongudstjänst: on 26.12 kl. 18 i Sävträsk kapell. TC/AJ.
Gudstjänst: sö 30.12 i Sävträsk kapell. TC/AJ.
Nyårsmässa: må 31.12 kl. 18 i Strömfors kyrka, samfällighetens gem., R Lemberg/K Oksanen/P Laine
Nyårsdagens högmässa: ti 1.1 kl. 10 i Sävträsk kapell. TC/AJ.

årsdagens Gudstjänst med HNN och nyårsböner i kyrkan (tvåspråkig), CÅ, KBA

LILJENDAL
Högmässa: sö 23.12 kl. 10 i Sävträsk kapell. TC/AJ.
Julbön: julafton må 24.12 kl. 10.30 i servicehuset, kl. 13 i Andreaskapellet, kl. 15 i Sävträsk kapell. HD/AJ.
Julotta i Sävträsk kapell: ti 25.12 kl. 8 svenskspr., HD/AJ, kl. 10 finskspr. Tomas Antola/Vesa Reunonen.
Aftongudstjänst: on 26.12 kl. 18 i Sävträsk kapell. TC/AJ.
Gudstjänst: sö 30.12 i Sävträsk kapell. TC/AJ.
Nyårsmässa: må 31.12 kl. 18 i Strömfors kyrka, samfällighetens gem., R Lemberg/K Oksanen/P Laine
Nyårsdagens högmässa: ti 1.1 kl. 10 i Sävträsk kapell. TC/AJ.

LOVISA
Lovisakörens julkonsert: lö 22.12 kl. 21 i Lovisa kyrka
Gudstjänst: sö 23.12 kl. 12 i Lovisa kyrka, Blom, Kantola
De vackraste julsångerna: kl. 18 i Lovisa kyrka
Julevangelium: kl. 13:30 Barnens julbön i Lovisa kyrka, af Hällström
kl. 15: Julbön i kapellet, af Hällström
kl. 17: Julbön i Lovisa kyrka, af Hällström
Julotta: juldagen kl. 6.30 i Lovisa kyrka, Blom, Kantola
Annandag jul Högmässa: kl. 12 i Val-kom kyrka, af Hällström, Kantola
Högmässa sö 30.12: kl. 12 i Lovisa kyrka, Blom, Kantola
Nyårsafton Samfällighetens tvåspråkiga nyårsbön: kl. 18 i Strömfors kyrka, Lemberg, Oksanen, Laine (OBS! platsen)
Nyårsdagens gudstjänst: kl. 12 i Lovisa kyrka, af Hällström, Kantola

LOVISA
Lovisakörens julkonsert: lö 22.12 kl. 21 i Lovisa kyrka
Gudstjänst: sö 23.12 kl. 12 i Lovisa kyrka, Blom, Kantola
De vackraste julsångerna: kl. 18 i Lovisa kyrka
Julevangelium: kl. 13:30 Barnens julbön i Lovisa kyrka, af Hällström
kl. 15: Julbön i kapellet, af Hällström
kl. 17: Julbön i Lovisa kyrka, af Hällström
Julotta: juldagen kl. 6.30 i Lovisa kyrka, Blom, Kantola
Annandag jul Högmässa: kl. 12 i Val-kom kyrka, af Hällström, Kantola
Högmässa sö 30.12: kl. 12 i Lovisa kyrka, Blom, Kantola
Nyårsafton Samfällighetens tvåspråkiga nyårsbön: kl. 18 i Strömfors kyrka, Lemberg, Oksanen, Laine (OBS! platsen)
Nyårsdagens gudstjänst: kl. 12 i Lovisa kyrka, af Hällström, Kantola

Lucia, stjärngossar, julgröt i Sockenstugan.

SIBBO
sibbosvenskaforsamling.fi
SIBBO KYRKA: Sö kl. 12 mässa Magnus Riska, Anders Ekberg. To kl. 19.20.12 Sibbo Sångarbröders julkonsert, dir. Ekberg. Lö kl. 18.22.12 De vackraste julsångerna. Helene Liljeström, Ekberg, Lauri Palin, lucciaprogram, julsångskör. Välkommen med i julsångskören som övar i kyrkan kl. 16.30, info om noter tfn 050-3304734.

JULHELVEN: Julafton kl. 12 familjebön Katja Korpi, Palin. Julafton kl. 16 julbön Liljeström, Ekberg. Blåsartrio: Tre generationer. Juldagen kl. 8 julotta (ej nattv) Riska, Ekberg, Palin, kyrkokören. Annandag jul kl. 12 mässa Korpi, Palin. Nyårsdagen kl. 18 (obs tiden!) mässa Liljeström, Ekberg, kyrkkaffe i Prästgården.
N PAIPIS: Julafton kl. 12 julbön Liljeström, Ekberg. Sö kl. 10.30.12 mässa (obs sammanlyst, ingen mässa i Sibbo kyrka) Korpi, Ekberg.
Servicehuset Linda: Julafton kl. 11 julsånger med ungdomar, Patrik Frisk, Isabella Munck.
Sö kl. 14.30.12: De vackraste julsångerna. Korpi, Ekberg, Ann-Christine Wiik.
Kyrkans Ungdoms julfest: To kl. 19.27.12 i Kyrkoby församl.hem. Fest-tal Bengt Lassus, musikprogram Sibbo Vokalensemble. Julgröt.

Församlingsmedlemmarna tillönskas en Fridfull Julhelg.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES
www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Fre 21.12
Notera: Ingen veckolunch denna fredag pga. julgrötscafé, se nedan.
Kl.10-12: Julgrötscafé i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatuplanet.
Sö 23.12 Fjärde söndagen i advent Kl.12: Högmässa i Johanneskyrkan. Ray, Ahonen, Löfman. Kyrkkaffe.
Må 24.12 Julafton Kl.12: Julbön i Seniorhuset. Ray, Henricson, Linnea Eklund solosång.
Kl.13: Julbön i Tomas kyrka. Ahonen, Almqvist
Kl.14: Julbön i S:t Jacobs kyrka. Audas, Henricson, S:t Jacobs barnkör.
Kl.14: Julbön i Johanneskyrkan. Ray, Löfman. Akademien & Lyran. Dir. Kari Turunen.
Kl.15: Julbön i Gamla kyrkan. Ahonen, Enlund. Textläsning Lars Svedberg, solosång Christian Juslin.
Kl.23: Mässa i julfesten, Johanneskyrkan. Busck-Nielsen, Enlund.
Ti 25.12 Juldagen Kl.12: Högmässa i Gamla kyrkan. Audas, Enlund.
Ons 26.12 Annandag jul Kl.12: Högmässa i Johanneskyrkan. Lindström, Ray, Löfman.
Kl.18: De vackraste julsångerna i Berghälls kyrka. Busck-Nielsen, Almqvist, Tomas Vokalensemble. Efteråt tar vi farväl av Berghällsgården genom en glöggstund i gården.
Fre 28.12 Kl.12: Veckolunch i Högbergssalen kl.12-13.30. Högbergsgatan 10E, vän 2. Frivillig avgift.
Sö 30.12 Första söndagen efter jul

Kl.12: Högmässa i Johanneskyrkan. Busck-Nielsen, Djupsjöbacka, Alm-
qvist. Kyrkkaffe.

Ti 1.1.2013 Nyårsdagen

Kl.12: Högmässa i Johanneskyrkan. Ray, Djupsjöbacka, Löfman.

On 2.1

Kl.18: Kvällsmässa i Gamla kyrkan. Lindström, Enlund.

Nyhet: Från och med 1.1. håller Johanneskyrkan öppet vardagar kl.10-15. En kort middagsbön firas dagligen må-fre kl.12.

● MATTEUS

Matteus hemsida:

www.matteus.fi

MATTEUSKYRKAN: Åbohusv. 3
Sö 23.12 kl. 12: högm, Forsén, Anders Forsman.

Må 24.12 kl. 14: julbön för stora och små, Rönnberg, Daniela Forsén, Staffan Strömsholm.

Ti 25.12 kl. 21: julmusik med gamba, orgel och Matteus kantor. Markus Kuikka viola da gamba, Pilvikki Virtaperko orgel, Anna Brummer sopran, Katri Vesanen orgel/alt, Anders Forsman bas. Fritt inträde.

On 26.12 kl. 12: högm, Rönnberg, Kai Ahola kantor.

Sö 30.12 kl. 12: högm, Hallvar, Ingmar Hokkanen kantor.

Sö 30.12 kl. 18: kvällsmässa, Forsén, Daniela Forsén, Staffan Strömsholm. Kvällste i Matteus-salen.

Ti 1.1.13 kl. 12: högm, Forsén, Lauri Palin kantor. Kyrkkaffe.

BRÄNDÖ/VILANS BEGRAVNINGSKAPELL

Må 24.12 kl. 13: julandakt, Hallvar, Anders Forsman.

TAMMELUNDS KYRKA, Bätledsbrinken 1

Må 24.12 kl. 13: julbön, Rönnberg, Brummer. Obs tiden!

ÖSTERSUNDOM KYRKA Kapellvägen 65

Må 24.12 kl. 15 och 16: julbön, Ahlfors, Brummer.

Ti 25.12 kl. 8: julotta, Ahlfors, Anders Forsman, Matteus kyrkokör.

NORDSJÖ KYRKA Hamnholmsvägen 7

Må 24.12 kl. 15: julbön, Forsén, Daniela Forsén, Staffan Strömsholm.

BOTBYGÅRDS KAPELL, Botbygårdsvägen 5

Må 24.12 kl. 16: julbön, Forsén, Anders Forsman.

DEGERÖ KYRKA Rävsvundsvägen 13

Må 24.12 kl. 17: julbön, Hallvar, Anders Forsman. Obs tiden!

BRÄNDÖ KYRKA Brändövägen 40

Må 24.12 kl. 17: julbön, Forsén, Daniela Forsén, Staffan Strömsholm. Obs tiden!

● PETRUS

www.petrusforsamling.net

sö 23.12:

– **OBS!** Ingen Högmässa i Munksnäs kl. 10.

– **kl. 10 Högmässa:** i Månsas kyrka, Skogsbäcksvägen 15. Sandell, Hilli.

må 24.12:

– **kl. 12 Julbön:** i Munksnäs hemmet, Locklaisvägen 10 A. Björk, Varho.

– **kl. 13.30 Julbön:** i Sockenbacka kyrka, Skinnhandlarvägen 4. Fernström, Kimmo Salonen piano, Marina Salonen solosång.

– **kl. 14 Julbön:** i Norra Haga kyrka, Tolarivägen 1. Björk, Bengt Bergman, Matti Kuronen solosång.

– **kl. 14.30 Julbön:** i Kårböle kapell, Gamlasvägen 6. Kass, Varho.

– **kl. 15 Julbön för stora och små:** i Södra Haga kyrka, Vespervägen 12. Lassus, Kimmo Salonen piano, Marina Salonen solosång, barn medverkar.

– **kl. 15 Julbön:** i Malms kyrka, Kommunalvägen 1. Sandell, Hilli, Matti Kuronen solosång.

– **kl. 16 Julbön:** i Månsas kyrka, Skogsbäcksvägen 15. Kom med på en rolig och stämningsfull stund i kyrkan på julafton. Rebecka och Daniel Björk.

– **kl. 16 Julbön:** i Munksnäs kyrka, Tegelstigen 6. Kristina Krogius, solosång. Kass, Varho.

ti 25.12:

– **kl. 7 Julotta:** i Munksnäs kyrka, Tegelstigen 6. Björk, Varho. Julkaffe efteråt.

– **kl. 12 Högmässa:** i Månsas kyrka, Skogsbäcksvägen 15. Sandell, Hilli.

on 26.12:

– **kl. 10 Gudstjänst:** i Månsas kyrka,

Skogsbäcksvägen 15. Otto Granlund, Hilli.

– **kl. 18 Musikandakt med De Vackraste Julsångerna:** i Hagasalen, Vespervägen 12. Kass, Varho.

Julglogg. sö 30.12:

– **kl. 10 Högmässa:** i Munksnäs kyrka, Tegelstigen 6. Thylin, Varho. Kyrkkaffe.

– **kl. 10 Högmässa:** i Månsas kyrka, Skogsbäcksvägen 15. Sandell, Alavsa. Kyrkkaffe.

må 31.12:

– **kl. 18 Nyårsbön:** i Månsas kyrka, Skogsbäcksvägen 15. Thylin, Varho. ti 1.1:

– **kl. 10 Högmässa:** i Månsas kyrka, Skogsbäcksvägen 15. Sandell, Hilli. Kyrkkaffe.

Kansliet stängt 31.12.

Petrus församling har en ny hemsida, besök oss på www.petrusforsamling.net

● HELSINGFORS PROSTERI

Kampens kapells öppethållnings-

tider: Kampens kapell är öppet för möten mellan människor och stillhet vardagar klockan 7-20 och under veckoslut klockan 10-18.

Församlingarnas samtaltjänst:

dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072)

Sö 30.12 kl. 20-24. En webbase-rad hjälptjänst finns på adressen <http://evl.fi/natjour>

Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!

Mer info: www.helsingforsforsamlingar.fi

● DEUTSCHE GEMEINDE

Sö 23.12. 11 Uhr: Gottesdienst zum 4. Advent (Panzig)

Mo 24.12. 14 Uhr: Familiengottesdienst zu Heilig Abend (Panzig)

Mo 24.12. 16 Uhr: Christvesper zu Heilig Abend (K. Röker)

Di 25.12. 12 Uhr: Gottesdienst zum 1. Weihnachtstag (Panzig)

Mi 26.12. 11.30 Uhr: Gottesdienst zum 2. Weihnachtsfeiertag im Deutschen Seniorenwohnheim (Panzig)

So 30.12. 11 Uhr: Gottesdienst zum 1. Sonntag nach dem Christfest (M. Röker)

Mo 31.12. 15 Uhr: Altjhrabendandacht mit Abendmahl im Deutschen Seniorenwohnheim (K. Röker)

Mo 31.12. 18 Uhr: Altjhrabendmahlsgottesdienst mit Abendmahl (K. Röker)

Di 1.1.2013 12 Uhr: Neujahrsgottesdienst (M. Röker)

● MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

● ESBO STILLHET – NÄRVARO – BUDSKAP

i juletid:

Julfriden utlyses: Sampotorget i Hagalund lö 22.12 kl. 18-18.30. Andakten ordnas i samarb. m. Tapiolan srk och ortodoxa förs. i Hagalund.

Högmässor 4. sö i advent, 23.12:

Esbo domkyrka, Kyrkparken 5, kl. 12.15. Rönnberg, Kronlund, Valtonen.

Karabacka kapell, Karabackav. 12 kl. 10 högm. med De vackraste julsångerna. Ertman, Wikman. Kyrkkaffe.

Julafton må 24.12:

Kökklax kapell, Handelsbacken 1, kl. 11 julbön med små och stora. Ertman, Malmgren. Familjen af Hällström, musik.

Esbo domkyrka, Kyrkparken 5, kl. 12 julbön med små och stora. von Martens, Wikman.

Esbo domkyrka kl. 13 julbön med små och stora. Lindqvist, Wikman.

Esbovikens kyrka, Skepparg. 8, kl. 13.30 julbön med små och stora. Malmgren, Ahlbeck. Barnkörererna Tonsökarna & Stämsökarna. Niklas Vepsä, solosång.

Alberga kyrka, Grindbergsg. 2, kl. 13.30 julbön med små och stora. Jäntti, Valtonen.

Olars kyrka, Olarsbäcken 4, kl. 16 julbön med små och stora. Lindqvist, Malmgren. Johanna Fernholm, solosång.

Esbo domkyrka kl. 17 Julbön. Rönnberg, Wikman.

Sökö kapell, Sökögr. 3, kl. 22 mässa i julnatten. Ahlbeck, Wikman.

Juldagen ti 25.12:

Esbo domkyrka kl. 6 julotta.

Rönnberg, Malmgren. Tore Ahola, solosång.

Mataskärs kapell, Mataskärv. 3, kl. 8 (OBS tiden!) julotta. Rönnberg, Malmgren. Niklas Vepsä, solosång.

Stefanidagen on 26.12:

Esbo domkyrka kl. 12.15 högmässa. Kanckos, Valtonen.

Hagalunds kyrka, Kyrkst. 6, kl. 17 De vackraste julsångerna. Valtonen, Lindqvist.

Högmässor efter jul:

Esbo domkyrka sö 30.12 kl. 12.15. Jäntti, Valtonen.

Esbo domkyrka, nyårsdagen ti 1.1 kl. 12.15. Rönnberg, Bengts.

Christmas Jazz-konsert: Esbovikens kyrka, Skepparg. 8, on 2.1 kl. 18. Maria Hortans och M Sandberg duo. Program 10 €. Konserten är tvåspråkig. Arr. i samarb. m. Espoonlahden srk.

Esbo församlingars servicecentral, Kyrkogatan 1, 02770 Esbo, börjar sin verksamhet 2.1.2013: och sköter bokningar av dop, vigslar och begravnigar samt registertjänster. Mer information: www.esboforsamlingar.fi

● GRANKULLA

Lö 22.12 kl. 15 och 18, Julkonsert i Grankulla kyrka: Grankulla kammarkör, dir. Juha Kuivanen, Heli Peitsalo, orgel

Sö 23.12 kl. 12 Högmässa: Carola Tonberg-Skogström, Heli Peitsalo. Aulakaffe.

Julafton må 24.12 kl. 12 Familjebönbön: Carola Tonberg-Skogström, Barbro Smeds, Jannike och Pamela

kl. 15 Julbön: Ulrik Sandell, Barbro Smeds, Jannike och Pamela Sandström

Ti 25.12 kl. 7 Julotta: Ulrik Sandell, Heli Peitsalo, damkören Grazia. Julkaffe i övre salen, De vackraste julsångerna.

On 26.12 kl. 11.30 Utfärd: till högmässan kl. 12.15 i Esbo domkyrka, Carola Tonberg-Skogström. Transport ordnas. Förfrågningar Carola Tonberg-Skogström 050-495 1045. OBS! Ingen högmässa i Grankulla kyrka 26.12.

Sö 30.12 kl. 12 Högmässa: Carola Tonberg-Skogström, Heli Peitsalo. Aulakaffe.

Ti 1.1 kl. 12 Nyårsdagens högmässa: Carola Tonberg-Skogström, Barbro Smeds. Aulakaffe.

● KYRKSLÄTT

Högmässa fjärde söndagen i advent: sö 23.12 kl. 12 i Kyrkslätt kyrka. Lovén och Joki.

Julbön: julafton män 24.12 kl. 13.00 i Veikkola församlingshem. Heikel-Nyberg, Stewen.

Julbön för små och stora med jultablå: julafton män 24.12 kl. 14.30 i Kyrkslätt kyrka. Heikel-Nyberg, Joki.

Julbön: julafton män 24.12 kl. 15.30 i Kyrkslätt kyrka. Höglund, Joki.

Julbön: julafton män 24.12 kl. 17.00 i Haapajärvi kyrka. Höglund, Joki.

Julotta: Juldagen tis 25.12 kl. 6 i Kyrkslätt kyrka. Lovén, Stewen.

Julotta: Juldagen tis 25.12 kl. 8 i Haapajärvi kyrka. Lovén, Stewen.

De vackraste julsångerna: Annandag jul on 26.12 kl. 16 (OBS tiden) i Kyrkslätt kyrka. Heikel-Nyberg, Joki. OBS! Ingen högmässa i Kyrkslätt kyrka kl. 12.

Högmässa: Nyårsdagen tisdag 1.1 kl. 16 (OBS tiden!) i Kyrkslätt kyrka. Lovén, Joki.

De vackraste julsångerna: Trettondagen sön 6.1 kl. 10 i Haapajärvi kyrka. Höglund, Joki.

Högmässa: sö 6.1 kl. 12 i Kyrkslätt kyrka. Höglund och Joki.

Pastorskansliets telefonnummer: är (09) 8050 8292.

Mera info på: www.kyrkslattsvenska.fi

● TAMMERFORS

Sö 23.12: Fjärde advents högmässa kl.10.30 Finlaysons kyrka, K Rantala, H-M Kohtamäki-Pentikäinen.

Må 24.12: Julafton. Julbön i Nokia kyrka kl 15, K Rantala, P Sirén, Marianne Roponen, cello.

Må 24.12: Julbön kl 17 Finlaysons kyrka, K Rantala, P Sirén

Ti 25.12: Julmässa med jullogg kl 10.30 Finlaysons kyrka, K Rantala, P Sirén

Ons 26.12: Stefaniedagens kvällsbön kl 18 Finlaysons kyrka, Antero Eskolin, P Sirén

Sö 30.12: Kvällsbön kl 18 Finlaysons kyrka, Gunnar Weckström, P Sirén

● VANDA

Julkyrka: fre 21.12. kl. 14 i Folkhälsanhuset, Dickursby. Anu Paavola, Nina Fogelberg.

Högmässa: sö 23.12. kl. 10 i Helsinge kyrka S:t Lars. Martin Fagerudd, Lauri Palin.

Högmässa: sö 23.12. kl. 12 i S:t Martins kapell. Martin Fagerudd, Lauri Palin.

Julbön: julafton må 24.12. kl. 13 i Rödsands kapell. Anu Paavola, Nina Fogelberg.

Julbön: julafton må 24.12. kl. 15 i Myrbacka kyrka. Kaj Andersson, Nina Fogelberg.

Julbön: julafton må 24.12. kl. 17 i Helsinge kyrka S:t Lars. Kaj Andersson, Nina Fogelberg.

Julotta: juldagen ti 25.12. kl. 8 i Helsinge kyrka S:t Lars. Lit. Kaj Andersson, pred. Martin Fagerudd. Kantor, solist och körledare Nina Fogelberg, organist lina Katila, ViAnda-kören, Åsa Gustavsson, flöjt. Textläsare Jan-Erik Eklöf och Mona Lanaeus. Julottan televiseras direkt i Yle Fem, radierias även.

De vackraste julsångerna och julandakt: annandag jul on 26.12. kl. 18 i Helsinge kyrka S:t Lars. Martin Fagerudd, Barbro Smeds. Solist Kristian Lindroos, tenor.

Högmässa: sö 30.12. kl. 10 i Helsinge kyrka S:t Lars. Anu Paavola, Lauri Palin.

Högmässa: sö 30.12. kl. 12 i S:t Martins kapell. Anu Paavola, Lauri Palin.

Högmässa: nyårsdagen ti 1.1. kl. 10 i Helsinge kyrka S:t Lars. Kaj Andersson, Martin Fagerudd, Nina Fogelberg. Kyrkkaffe i Prostgården.

Ingen högmässa: nyårsdagen ti 1.1. i S:t Martins kapell.

Veckomässa: ons 2.1. kl. 8.30 i Dickursby kapell. Kaj Andersson.

Pastorexpeditionen: är öppen 27-28.12.2012 kl. 9-13. Präst är anträffbar.

I medlemsregisterärenden vänligen kontakta Vanda församlingars centralregister tfn 09-8306345 adress: Vallmovägen 5 B (PB 56), 01300 Vanda.

● RASEBORGS PROSTERI

● BROMARV

To 20.12 kl. 9: uppvaktning vid hjältegravarna av Nylands brigad

To 20.12 kl. 9: skolans julkyrka

Sö 23.12: ingen gudstjänst. Se Tenala församlings annons 22.12!

Finsk Julbön: julafton 24.12 kl. 15, Hanner, Lindroos, Suvi Gräsbeck

Julafton 24.12 kl.17: Julbön, Tenhonen, Å. Westerlund, Sara Selenius

Juldagen 25.12 kl.8: Julotta, Tenhonen, Lindroos

Annandag jul 26.12 kl.13: högmässa med Tenala församling i Tenala kyrka. För kyrkskjutsar kontakta Sofia senast 23.12!

Sö 30.12 kl. 16: De Vackraste Julsångerna i kyrkan, Helander, Lindgård, kyrkokören, allsång. Ingen gudstjänst!

Nyårsdagen 1.1 kl. 13: högmässa, Eimer Wasström, Lindroos

Onsd 2.1 kl. 13.30: Pensionärsträff i församlingshemmet

Trettondagen 6.1 kl. 15: De Vackraste julsångerna hos Carita Sundell, Öby, Wasström, Lindgård

● EKENÄS

Julkonsert: to 20.12 kl.19 i kyrkan. "Härlig är jorden" med Cajrona, dir. Olav Söderström, Teddy Granroth och Ekenäs Manskör, dir. Niels Burgmann. Fri entré, program 10€.

Gemensam bön: lö 22.12 kl.9.30 i församlingshemmet.

Julkonsert: lö 22.12 kl.18 i kyrkan (observ. korrigerat klockslag).

Vokalgruppen Romberg bjuder på såväl traditionella som nyskrivna julsånger. Fri entré, program 15/10€.

Högmässa: sö 23.12 kl.10. A.Lindström, N.Burgmann.

Julfred i borgen: sö 23.12 kl.18 vid Raseborgs slottsruiner, M.Weckström, M.Cleve m.fl. Ta gärna egen lykta med! (Samarb. med Snappertuna förs.)

JUL I EKENÄS KYRKA julaftonen må 24.12:</

Kollekt uppbärs vid utgången.
må 24.12 kl 15: Julbön med Markus Weckström och Pia Nygård
må 24.12 kl 16: Julurukok med Markus Weckström och Pia Nygård
ti 25.12 kl 7.00: Julotta med Markus Weckström och Pia Nygård, kören medverkar
ons 26.12 kl 16: Vackraste julsånger i kyrkan. Markus Weckström, Pia Nygård, Carina Svennblad medverkar med sång samt kören medverkar.
sö 30.12 kl 10: Gudstjänst med Markus Weckström och Pia Nygård
tis 1.1.2013 kl 18: Kvällsmässa med Markus Weckström och Per Lindgård

TENALA

Fre 21.12 kl. 9: skolans julkyrka
Lö 22.12 kl. 18: De Vackraste julsångerna, Helander, Lindroos, allsång, körsång, lucia
Sö 23.12: ingen gudstjänst
Julafton 24.12 kl. 13: Julbön i Harparskog f.d. skola, M. Weckström, Lindroos
Julafton 24.12 kl. 15: Julbön, Tenhonen, Å. Westerlund, Ami Aspelund
Finsk julbön 24.12 kl.17: Hanner, Lindroos, Mathias Löfstedt
Juldagen 25.12 kl. 6: Julotta, Tenhonen, Lindroos. För kyrkskjutsar kontakta Anna-Mari senast 21.12!
Annandag jul 26.12 kl. 13: högmässa gemensam med Bromarvs församling i Tenala ky, Tenhonen, Lindroos
Sö 30.12: ingen gudstjänst. Se Bromarvs församlings annons!
Nyårsafton 31.12 kl. 18: Nyårsbön, M. Weckström, Lindroos, Mats Karlsson (oboe), G. Westman (orgel)
Nyårsdagen 1.1 kl. 10: högmässa, Eimer Wasström, Lindroos

ESBO STIFT

LOJO

Må 24.12 kl. 14.00: Familiejulbön i Lojo kyrka.
Må 24.12 kl. 15.30: Julbön i Virkby kyrka.
Ti 25.12 kl. 9.00: Julmorgonens gudstjänst i Lojo kyrka.

TUSBY

Torsdagen 25.12. kl 9: Juldagens Julotta i Tusby kyrka. Präst Eliisa Winberg, kantor Julia Tamminen med Klemetskog Kyrkosångare.

REGION 2

ÅBOLANDS PROSTERI

KIMITOÖN

Kimito kapellförsamling:
4. advent, sö 23.12 kl 10: Högmässa. Donner, Sundroos
Julafton 24.12 kl 10: Julfred på Kimito torg. Donner, Sundroos. Unga från ungdomsparlamentet läser julevangeliet.
kl 14: Julbön i Vestlax byahus. Donner, Annika Guseff
kl 16: Julaftonens musikandakt i kyrkan. Donner, Sundroos. Medv. Julkören och instrumentallister, Nina & Lina Källberg.
Juldagen 25.12 kl 8: Julotta. Donner, Sundroos. Medv. St. Andreaskören.
Julannandag 26.12 kl 18: Gudstjänst. Donner, Sundroos
Nyårsdagen 1.1.2013 kl 12: Gudstjänst. Donner, Sundroos
Västanfjärds kapellförsamling:
Julafton 24.12 kl 15: Julbön. Wikstedt, Barnkören, Anna-Lena Röblom.
Juldagen 25.12 kl 7: Tvåspråkig julotta/Jouluuamun kaksikielinen jumalanpalvelus. Wikstedt, Noponen
Sö 30.12 kl 10: Gudstjänst. Wikstedt, Södergård
Dragsfjärds kapellförsamling:
Julafton 24.12 kl 14: Julandakt för stora och små i Dfjärds kyrka. Puiras, Noponen. Gunilla Åkerberg & Astrid Holm, Emilia Gustafsson
kl 16: Julandakt för stora och små i Dbruks kyrka. Mura, Noponen
kl 22: Julbön i Dfjärds kyrka. Puiras, Noponen. Emilia Gustafsson
Juldagen 25.12 kl 8.30: Julotta i Dfjärds kyrka. Mura, Noponen
Julannandag 26.12 kl 16: De vackraste julsångerna vid Söderlångvik gård. Puiras, Noponen. Annika Guseff/piano.
Nyårsafton 31.12 kl 18: Tvåspråkig nyårsbön i Dbruks kyrka. Mura, Södergård.
Nyårsdagen 1.1.2013 kl 12: Gudstjänst i Dfjärds kyrka. Mura, Södergård
Hitis kapellförsamling:
To 20.12 kl 14.30: De vackraste julsångerna på Solglimten. Kuokkanen
kl 16: De vackraste julsångerna i kyrkan. Kuokkanen, Noponen
Sö 23.12 kl 16: Högmässa. Kuokkanen, Noponen
Julafton 24.12 kl 15: Julmusik och julbön. Kuokkanen, Wallgren

Juldagen 25.12 kl 7: Julotta. Kuokkanen, Wallgren
Julannandag 26.12 kl 18: Sångstund med julsånger. Kuokkanen, Wallgren
Nyårsdagen 1.1.2013 kl 18: Högmässa med Taizésånger. Kuokkanen, Camilla Lumme. Efter gudstjänsten är alla välkomna på kvällste och -kaffe till prästgården.

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:
Sö 23.12. kl 10: Högmässa i kyrkan, Grönqvist, Lehtonen.
Må 24.12. kl 13.30: Familjens julbön i kyrkan, Sepponen, Lehtonen. – kl 17: Traditionell julbön i kyrkan, Sepponen, Lehtonen.
Ti 25.12. kl 6: Julotta i kyrkan, Backström, Lehtonen. – kl 20: Aftonmusik i kyrkan
On 26.12. kl 10: Andakt med de vackraste julsångerna i kyrkan, Grönqvist, Lehtonen. – kl 14: Julgudstjänst i Mälö bygdegård, Grönqvist, Lehtonen. – kl 18: Kvällsmässa i kyrkan, Grönqvist, Lehtonen.
Sö 30.12. kl 10: Högmässa i kyrkan, Grönqvist, Ollila.
Må 31.12. kl 18: Tvåspråkig nyårsbön vid Klockstapeln.
Ti 1.1. kl 10: Gudstjänst i kyrkan, Backström, Ollila.
Nagu kapellförsamling:
Sö 23.12. kl 11: Högmässa i kyrkan, Granström, Granström.
Må 24.12. kl 15.30: Tvåspråkig julbön i kyrkan, Granström, Taulio.
Ti 25.12. kl 8: Julotta i kyrkan, Granström, Taulio.
On 26.12. kl 18: Julfest i församlingens hemmet.
Må 31.12. kl 18: Nyårsbön i kyrkan.
Ti 1.1. kl 11: Gudstjänst i kyrkan, Granström, Taulio.
Korpo kapellförsamling:
Sö 23.12. kl 11: Gudstjänst, Killström, Granlund.
Må 24.12. kl 15: Julbön i kyrkan, Killström, Granlund.
Ti 25.12. kl 6: Julotta i kyrkan, Killström, Granlund. – kl 8: Tvåspråkig julotta i Norrskata kyrka, Killström, Granlund.
On 26.12. kl 17: De vackraste julsångerna i kyrkan, Killström, Granlund.
Må 31.12. kl 18: Nyårsbön i kyrkan.
Houtskär kapellförsamling:
Lö 22.12. kl 18: De vackraste julsångerna i församlingenshemmet, Heikkilä, Heikkilä.
Sö 23.12.: Ingen gudstjänst.
Må 24.12. kl 15: Julbön i kyrkan, Heikkilä, Heikkilä.
Ti 25.12. kl 7: Julotta i kyrkan, Heikkilä, Heikkilä.
Må 31.12. kl 18: Nyårsbön
Ti 1.1. kl 11: Högmässa i kyrkan, Heikkilä, Heikkilä.
Iniö kapellförsamling:
Sö 23.12.: Ingen gudstjänst.
Ti 25.12. kl 7: Julotta i kyrkan, Vuola.
On 26.12. kl 18: Gudstjänst med de vackraste julsångerna i kyrkan, Vuola.
Ti 1.1. kl 11: Högmässa i kyrkan, Vuola.

ÅBO

Sö 23.12 kl 12: Högmässa i Domkyrkan, liturg: Ohman, predikant: Westergård, kantor: Danielsson, Forsman.
kl 17: Julkör för alla i Aurelia, efter övningen deltar kören i De Vackraste julsångerna.
kl 19: De Vackraste julsångerna, Domkyrkan, ÅSFs barnkör, dir. Birgitta Forsman, Otto Mäki – piano, Arja Sippelviolin, Irma Sandrén – cello, Julkör för Alla, dir. Marjo Danielsson, Nalle Ohman
Må 24.12 kl 12.15: Julgudstjänst i Domkyrkan, CCI kören, dir, Heikki Rainio, Forsman, Ohman.
kl 14: Musikandakt i Uppståndelsekapellet, Ohman, Danielsson, Mårtensson.
kl 17.30: Julbön i Domkyrkan, Westergård, Kyrkokören. dir Danielsson, Forsman.
Ti 25.12 kl 8.30: Julotta i Domkyrkan, Ohman, Kyrkokören, dir. Danielsson, Forsman.
kl 8.30: Julotta i Kustö kyrka, Sepponen, Sepponen.
kl 10.30: Gudstjänst i Nändendals kyrka, Westergård, Forsman.
kl 23: Julmusik i Domkyrkan, Kammarkören Tolvan, dir. Forsman, Danielsson.
On 26.12 kl 12: Mässa i S:t Katarina kyrka, Westergård, kyrkkaffe.
Sö 30.12 kl 12: Högmässa i Domkyrkan, liturg: Bäck, predikant: Westergård, kantor: Forsman, Danielsson.
Ti 1.1 kl 12: Gudstjänst i Mikaelskyrkan, Bäck, Forsman.
To 3.1 kl 19: ”Jungfru Marias dröm” konsert i Domkyrkan. Heliga sånger för Maria framförda av Marja Korkala. Fritt inträde/programblad 10€. **kl 19 kl 19:** Veckomässa, Mullo.
OBS! I månadsprogrammet finns ett fel: där det står att De Vackraste julsångerna skulle vara 16.12, detta stämmer inte. Det riktiga datumet är 23.12 kl 19.

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND

24.12 Julafton: Julbön kl 14 i Hammarlands kyrka. Ingemar Johansson, Carl Micael Dan. Sång, musik, Marie Johansson, Karin Johansson.
25.12 Julmorgonen: Julotta kl 08.00 i Hammarlands kyrka. Ingemar Johansson, Carl Micael Dan. Julevangeliet läses av Synnöve Westerberger.
Solosång Anna Ahlström , Kyrkokören. Krysningsresenärer deltar.
26.12 Stefanidagen: Nattvardsgudstjänst på Hammargården kl 13.30
Ingemar Johansson, Carl Micael Dan.
30.12 Första söndagen efter jul: De vackraste julsångerna kl 13.30 på Hammargården.
Ingemar Johansson, Carl Micael Dan.

1.1 Nyårsdagen: Gudstjänst kl 18 i Hammarlands kyrka. Ingemar Johansson, Carl Micael Dan. Marie Johansson, medverkar.

JOMALA

Jomala församling tillönskar dig Julfred och Nyårsglädje!
Kyrkstallet öppet: 2.12.2012 – 13.1.2013 vardagar dagtid, söndagar före och efter gudstjänst.
Julberättelsen fås på begäran, kontakta Sonja mobil 0457-3427633, e-post: sonja.wine@evl.fi
Sön 23.12 kl. 14.00: Julsångsandakt på Rönngården, 4 sön i advent ”Herrens födelse är nära” Roger Syrén, Ewert Gustafsson och Kaj-Gustav Sandholm. Jubileumskollekt för De vackraste julsångerna.
Julafton 24.12 kl. 11.00: ”Löftena uppfylls” Barnens Julbön Bertil Erickson, Kaj-Gustav Sandholm, Fredrik Erlandsson, Ellen Smulter, solo, barnkören Dominanten, Kvinten och Jomalajoy. Kollekt: Barnhemmet i Rivne, Ukraina.
Kl. 13.30: S:t Olofs kyrkokör och Sara Alm, solist, på De Gamlas Hem.
Kl. 15.00: Julbön Roger Syrén, Kaj-Gustav Sandholm, Fredrik Erlandsson, trumpet, och Sara Alm, solosång. Mats Stenlund läser julevangeliet. Kollekt: Kyrkans Utlandshjälp.
Kl. 23.00: Julnattsmässa Roger Syrén, Kaj-Gustav Sandholm, Ida Kronholm, sång, och Laudamus. Mats Stenlund läser julevangeliet. Kollekt: Församlingens missionärer.
Juldag 25.12 kl. 7.00: ”Låt oss gå till Betlehem!” Julotta Bertil Erickson, Kaj-Gustav Sandholm och S:t Olofs kyrkokör. Kollekt för Finska Missionssällskapet.
Annandag jul 26.12 kl. 18.00: ”Kristi vittnen”. De vackraste julsångerna S:t Olofs kyrkokör, Laudamus, Anna Rändelin, oboe, Roger Syrén, Kaj-Gustav Sandholm och Fredrik Erlandsson. Kollekt för De vackraste julsångerna.
Sön 30.12 kl. 11.00: 1 sön e. jul ”Den heliga familjen” Högmässa Göran Fagerlund, predikant, Roger Syrén, Kaj-Gustav Sandholm.
Kollekt för Stiftelsen Hemmet i Lemland.
kl 19.00: Julkonsert med Annika Olinkari, sopran, Mikael Fagerholm, tenor, och Kaj-Gustav Sandholm, orgel och piano. Inträde
Nyårsafton kl. 24.00: ringer kyrkklockorna in det nya året!
Nyårsdag 1.1.2013 kl. 18.00: ”I Jesu namn” Nyårsmässa Ewert Gustafsson, predikant, Roger Syrén, liturg, och Eva-Helena Hansen, kantor. Kollekt för Socialmissionen på Åland.
www.jomala.evl.ax

SUND-VÄRDÖ

23.12: Julandakt på Tallgården med vackraste julsånger kl 13.00. Juanita Fagerholm-Urch, Katrin Gwardak
24.12: Julbön i Sunds kyrka kl 13.00. Juanita Fagerholm-Urch, Katrin Gwardak. Sång: Malin Nordlund&JosefinBlomqvist.
24.12: Julbön i Vårdö kyrka kl 15.00. Mathias Junell, Katrin Gwardak, barnkören.
24.12: Julnattsmässa i Sunds kyrka kl 23.00. Juanita Fagerholm-Urch, Katrin och Henryk Gwardak
25.12: Julotta i Vårdö kyrka kl 7.00. Mathias Junell, Katrin Gwardak
26.12: Julandakt på Strömögården med de vackraste julsångerna kl 13.00. Mathias Junell, Katrin Gwardak.
30.12: Taizemässa i Sunds kyrka kl 19.00. Juanita Fagerholm-Urch, Ålands unga kyrka, Katrin Gwardak.
31.12: Nyårsbön i Sunds kyrka kl 18.00. Juanita Fagerholm-Urch, Benita Muukonen.

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Sö 23/12 kl 11.00: Gudstjänst i Taklas bönehus, Guy Kronqvist, Deseré Granholm.
Julafton, må 24/12 kl 14.30: Julbön i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm. Solosång, Tina Östling.
Juldagen, ti 25/12 kl 08.00: Julotta i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm, Kyrkokören.
On 26/12 kl 11.00: Stefanidagsgudstjänst i Molpe bykyrka. Predikan Rune Fant.
Sö 30/12 kl 18.00: Kvällsgudstjänst i eumenisk anda i Kyrkan, Guy Kronqvist, Heidi Blomqvist. Marja Korkala medverkar med julsånger från arameisk, latinsk och finlandssvensk tradition.
Nyårsdagen 1/1 2013 kl 11.00: Högmässa i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm.

LAPPFJÄRD-KRISTINESTAD

www.lappfjard-kristinestadsförsamling.fi
KRISTINESTAD
sö 23.12 kl 18: De vackraste julsångerna, kyrkokören, manskören, F.Berg, K-H Gullans
må 24.12 kl 13: Julbön, Nisula, Nilsson, sång av Julia Lövdahl
ti 25.12 kl 8: Julotta, Nisula, Nilsson, kyrkokören
on 26.12 kl 18: Sång och musikgudstjänst, Nisula, Nilsson, Tjock spelman-slag
sö 30.12. kl 12: Högmässa, Nisula, Nilsson
ti 1.1 kl 12: Gudstjänst Saarinen, Nilsson
LAPPFJÄRD
sö 23.12 kl 10: Högmässa i kyrksalen, Eklöf, Martikainen
må 24.12 kl 15: Julbön i kyrkan, Eklöf, Martikainen, kyrkokören
ti 25.12 kl 7: Julotta i kyrkan, Eklöf, Martikainen, dam-, mans- och kyrkokören
26.12 kl 10: Gudstjänst i Dagsmark bönehus, Eklöf, Martikainen
fr 28.12 kl 19: Församlingens julfest. Vi sjunger de vackraste julsångerna i förs. hemmet, kyrkokören med, församlingens missionär Joel Norrik på besök.
sö 30.12 kl 10: Gudstjänst i kyrksalen,

Nisula, Martikainen
må 31.12 kl 19: Nyårsaftonssamling i förs.hemmet
ti 1.1 kl 18: Högmässa i kyrksalen, Saarinen, Martikainen
SIDEBY
sö 23.12 kl 10: Högmässa, Saarinen, Nilsson
må 24.12 kl 16: Julbön, Saarinen, Nilsson, sång av B.Teirfolk
ti 25.12 kl 6: Julotta, Saarinen, Nilsson
on 26.12 kl 10: Gudstjänst i Skaftung bykyrka, Saarinen, Nilsson
sö 30.12. kl 10: Gudstjänst, Saarinen, Nilsson
ti 1.1 kl 10: Högmässa, Saarinen, Nilsson

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi
Kyrkan: 4 sö i advent 23.12 kl 10 Gudstjänst Stefan Salo, Lindén. Lö 22.12 kl 18 ”Kauneimmat joululaulut” Efteråt kaffe i förs.hemmet. Sö 23.12 kl 16 och kl 19 ”De vackraste julsångerna”. Julafton 24.12 kl 13 Julbön för alla åldrar (Obs ingen julbön kl 15) P.Lassus, Lindén, Glad Ton, Johan Pätt solosång. Kl 23 Julnattsmässa Lövdahl, Lindén, körsång. Juldagen 25.12 kl 7 Julotta Lövdahl, Henrica Lillsjö. Annandag jul 26.12 kl 11 Finsk julmässa P.Lassus, Lindén, Santa Marian kuoro. Fr 28.12 kl 19 Konsert med Lina o. Johannes Häger. 1 sö e jul 30.12 kl 10 Gudstjänst P.Lassus, Lindén. Nyårsafton 31.12 kl 18 Nyårsbön P.Lassus, Lindén, Laudate. Nyårsdagen 1.1 kl 18 Högmässa P.Lassus, Lindén.
Rangsbys bykyrka: 26.12 kl 14 Högmässa P.Lassus, Lindén, S.ta Maria församlingsskolan.
Luthergården: lö 29.12 kl 18 Midvinterdagar. Sö 30.12 kl 14 Midvinterdagar.
Café Albert: julafton 24.12 kl 12-15 ”jul tillsammans”.

PÖRTOM

Sö 23.12 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan, Sundqvist Lidman.
Må 24.12 kl. 14: Julbön i kyrkan, Sundqvist, Lidman, kyrkokören.
Ti 25.12 kl. 8: Julotta i kyrkan, Sundqvist, Lidman, pensionärskören
Ti 25.12 kl. 10: Joulukirkko, Sundqvist, Lidman.
Ons 26.12 kl 18: Sånggudstjänst i kyrkan. Jakobsson, Lidman, Erica Back, Sångfågla.
Fre 28.12 kl. 18: Församlingens och KU:s julfest. Talare Jessica Bergström, Benitas musikelever, Sundqvist, Lidman, Åängskog.
Sö 30.12 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan, Sundqvist, Lidman.
Sö 30.12 kl. 18: Julsångskväll i Sidbäck byagård, Sundqvist, Lidman. Servering, intäkter till missionen.
Ti 1.1 kl. 12: Finsk Högmässa i kyrkan Jakobsson, Wikstedt.

ÖVERMARK

Fr 21.12 kl. 19: De vackraste julsångerna i kyrkan. Trygve Erikson, Jakobsson, Wikstedt, kyrkokören m.fl.
Sö 23.12 kl. 12: Gudstjänst. Sundqvist, Lidman.
Må 24.12 kl. 15: Julbön i kyrkan. Jakobsson, Wikstedt m.fl.
Ti 25.12 kl. 8: Julotta. Jakobsson, Wikstedt, kyrkokören. Efteråt andakt på Alvina.
On 26.12 kl. 16: Finsk högmässa. Sundqvist, Lidman.
To 27.12 kl. 19: Julfest i bönehuset. Jakobsson, Wikstedt m.fl.
Sö 30.12 kl. 12: Gudstjänst. Sundqvist, Lidman.
Ti 1.1 kl. 10: Högmässa. Jakobsson, Wikstedt.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Sö 23.12 kl 14: IV Advent - gudstjänst, Englund, Kahlos
Må 24.12 kl 15: Julafton - julbön i kyrkan, Englund, NN

LEDIGA TJÄNSTER

Vasa svenska församling ledigförklarar en heltidstjänst som **diakon/diakonissa** att besättas från 1.4.2013.

Behörighetsvillkoren för tjänsten är av biskopen godkänd lämplig examen på institutnivå eller högskoleexamen i enlighet med kyrkans allmänna tjänste- och arbetskollektivavtal. Ansökningarna inlämnas till pastorskansliet i Vasa svenska församling **senast 18.1.2013 kl. 16.00.** Ytterligare information finns på **www.vaasaevl.fi** under **Aktuellt** och ges även av ledande diakonitjänstestrukturledare Lena Streng, tfn 044 480 8360 eller tf kyrkoherde Anders Kronlund, tfn 044 480 8300.

Församlingsrådet i Vasa svenska församling

Ti 25.12 kl 8: Juldagen – julotta, Englund, Richard Mitts, kyrkokören
On 26.12 kl 14: Annandag jul – guds-tjänst, Englund, Kahlos
Sö 30.12 kl 14: 1 söndagen efter jul – gudstjänst, Englund, Patrik Vidjeskog
Ti 01.01 kl 14: Nyårsdagen – högmässa, Englund, Patrik Vidjeskog

KORSHOLM

Gudstjänst: 4 sönd i advent kl 10 i kyrkan, Snellman, Nordqvist-Källström.
Julaftonen: julbön ”kring krubban” kl 13 i Smedsby förs.gård, och julbön kl 16 i kyrkan, Berg, Nordqvist-Källström, i julbönen kl 8 solosång av Susanne Westerlund.

LEDIGA TJÄNSTER

Ledig tjänst i stiftet

EN KAPLANSTJÄNST

i Esbo svenska församling

Språkkraven är goda muntliga och skriftliga kunskaper i svenska och finska.

Den som valts till tjänsten skall uppvisa i straffregisterlagens 6 § avsett straffregisterutdrag.

Tjänsten söks hos domkapitlet i Borgå stift senast 14.1.2013 klockan 15.00.
Adress: PB 30, 06101 Borgå

KYRKOSTYRELSEN[†]

Kyrkans utbildningscentral ledigförklarar ett vikariat som

Utbildningsplanerare

1.2-12.7.2013.

Till utbildningsplanerarens uppgifter hör att koordinera kyrkans finska personalutbildning, delta i utvecklingen och utvärdering av denna utbildning, följa upp hur utbildningen utvecklas nationellt och internationellt och sköta kontakter mellan kyrkan och samhället i frågor som gäller yrkesutbildning för kyrkligt anställda.

Ansökan riktas till Kyrkostyrelsen och lämnas till Kyrkostyrelsens registratorskontor på adressen PB 185, 00161 Helsingfors, besöksadress Lotsgatan 1 B, eller kyrkostyrelsen@evl.fi senast torsdagen den 3 januari 2013 kl. 16.00. Ansökningshandlingarna returneras inte. Fullständig platsannons finns på kyrkans rekryteringssidor evl.fi/rekrytering. Frågor besvaras av Kyrkans utbildningscentrals chef Kari Kopperi, kari.kopperi@evl.fi, tfn 050 594 1317.

evl.fi/rekrytering

Ansökningstiden till

UNGDOMSARBETSLEDARE

i Esse församling förlängs till den 4.1.2013 kl 16.

Tjänsten regleras av kyrklig lagstiftning, kollektivavtal, språk-, tjänstestadga och instruktion. Behörig är den som har av biskopsmötet godkänd examen. Lön för behörig enligt KyrkTak kravgrupp 502.

Den som anställs skall uppvisa straffregisterutdrag enligt 6 § 2 mom. i straffregisterlagen.

P.g.a. de pågående strukturdiskussionerna mellan församlingarna inom samfälligheten sker anställningen för år 2013. Också en uppdelning av ansvarsområdena inom Esse kan göras.

Ytterligare uppgifter se: www.pedersoreprosteri.fi, Esse församling, Aktuellt
Närmare upplysningar: khde. Kaj Granlund tel. 0403 100 451

Till ansökan fogas betyg, CV och arbetsintyg. Ansökan sänds till: Esse församling/ ” ungdomsarbetsledare” . Lillbackavägen 4, 68820. Även ansökan per epost till kaj.granlund@evl.fi beaktas.

DIAKONITJÄNSTEN I JOMALA FÖRSAMLING

(heltid) lediganslås att sökas, tillträdesdatum 1.2.2013. Behörighetskrav enligt biskopsmötets beslut. Lön enl. kravgrupp 503. Närmare upplysningar ger khde Roger Syrén, tel. 040-5137711. Ansökan riktas till Kyrkorådet i Jomala församling, Godbyv. 445, 22150 Jomala, **senast 13.1.2013**

KVEVLAX

Människa kom fram mässa: sö kl 18 i kyrkan, Lundström, Lithén, Ihatu. **Julbön:** julafton kl 15 i kyrkan, Lundström, Andrén, Kyrkokören. **Julotta:** juldagen kl 8, Henrik Östman, Rodney Andrén, Manskören, dir. Per-Erik Häggblom. **Juljazz:** annandag jul kl 18 i kyrkan, Mariah Hortans o Mathias Sandberg. Altarandakt, Anders Lundström. **Gudstjänst:** sö kl 18, Ann-Mari Audas-Willman, Rodney Andrén. **Gemensam bön:** nyårsafton kl 18 i Elm. **Gudstjänst:** nyårsdagen kl 10, Östman, Andrén.

MALAX

www.malaxforsamling.fi
Pastorskansliet är stängt 24.12 – 28.12. Präst nås på telefon 050-598 1700.
Julandakt på Evahemmet: to 20.12 kl 13. **Skolornas Julkyrka:** fre 21.12 kl 9 i FH och kl 10.15 i kyrkan. **Gudstjänst:** sö 23.12 kl 10 i kyrkan. Tornberg, Katri Lax. **Julandakt på Westerhemmet:** sö 23.12 kl 14. **Julbön på Malax Äldringshem:** må 24.12 kl 13. **Julbön i kyrkan:** må 24.12 kl 15. Norrback, Brunell. **Tvåspråkig Julotta:** ti 25.12 kl 8 i kyrkan. Norrback, Brunell. **Gudstjänst:** on 26.12 kl 10 i FH. Kyrkkaffe. Norrback, Brunell. **Gudstjänst:** sö 30.12 kl 10 i kyrkan. Tornberg, Brunell. **Nyårsbön:** må 31.12 kl 18 i kyrkan. Tornberg, Brunell. **Högmässa:** ti 1.1 kl 10 i kyrkan. Kyrktaxi. Tornberg, Brunell. **Alla Hushåll tillönskas en Fridfull Julhelg och ett Välsignelserikt Nytt År!**

PETALAX

Högmässa: IV Advent sö 23.12 kl 11 Björklund, Kahlos **Julbön:** må 24.12 kl 15 i Nybygården Björklund, Kahlos, Ulf Lidman **Julotta:** ti 25.12 kl 8 Björklund, Kahlos, kyrkokören, taxi **Gudstjänst:** Annandag jul on 26.12 kl 18 Björklund, Kahlos Kontakten, taxi **Gudstjänst:** sö 30.12 kl 11 Englund, Vidjeskog **Högmässa:** ti 1.1 kl 11 Englund, Vidjeskog, taxi **Pastorskansliet stängt vecka 52.**

REPLIT

Högmässa: i Replot sö kl. 10. Kaski, Wargh. **Gudstjänst:** i Björkö sö kl. 12.30. Kaski, Wargh. **Julafton. Julbön:** i Replot kl. 13. Kaski, Wargh. **Julafton Kring krubban:** i Björkö kl. 14.30. Kaski, Wargh. **Juldagen. Julotta:** i Replot kl. 7. Kaski, Wargh. **Juldagen. Julotta i Björkö kl. 9. Kaski, Wargh.** **Annandag jul. Byagudstjänst:** Odd Inn i Söderudden kl. 13. Kaski, Wargh. **Gudstjänst:** i Replot sö 30.12. kl. 10. Kaski, Sten. **Högmässa:** i Björkö sö 30.12.. kl. 12.30. Kaski, Sten. **Nyårsdagen. Högmässa:** i Replot kl. 10. Kaski, Sten.

SOLF

Solf skolas julgudstjänst: fred. kl. 8.30 i kyrkan. **Konsert:** Sunny Singers fred. kl. 18 i kyrkan, Henrik Östman, andakt. **Gudstjänst:** sö kl. 10. Henrik Östman, Peter Brunell. **Julbön:** julafton kl. 15, Ann-Mari Audas-Willman, Peter Brunell, stråkorkestern, Ronnie Karlsson, sång. **Julotta:** juldagen kl. 7, Ann-Mari Audas-Willman, Peter Brunell, Steve Johnson, trumpet. **Högmässa:** annandag jul kl. 18, Ann-Mari Audas-Willman, Peter Brunell. **Gudstjänst:** sö 30.12 kl. 10, Ann-Mari Audas-Willman, Mauriz Brunell. **Högmässa:** nyårsdagen kl. 18 (obs. tiden), Henrik Östman, Mauriz Brunell.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN
Högmässa: sö 23.12 kl 13, Tia Maria Nord, Gunnar Särs, Dan Andersson. **Festival of 9 Lessons and Carols:** sö 23.12 kl. 18, David Oliver, Gunnar Särs, Tuuli Kela, Mikael Heikius, Katarina Järvinen. **Kring krubban:** julafton kl. 13, Anders Kronlund, Mikael Heikius, Ungdomsorkestern, dir. Monica Heikius. **Julbön:** julafton kl. 15 i Uppståndelsekapellet, Gunnar Särs, Richard Mitts, Ville Mankinen, violon. **Julbön:** julafton kl. 16.30, Gunnar Särs, Trefaldighetskyrkans kör, dir. Mikael Heikius. **Julotta:** juldagen kl. 6.30, Tia-Maria Nord, Dan Andersson. **Högmässa:** julannandag kl. 13, Rune Lindblom, Richard Mitts. **Högmässa:** sö 30.12 kl. 13, Siv Jern, Anders Kronlund, Mikael Heikius. **Nyårsbön:** nyårsafton kl. 18, Stefan Sigfrids, Anders Kronlund, Monica Heikius. Arr. Kristen gemenskap. **Högmässa:** nyårsdagen kl. 13, Anders Kronlund, Siv Jern, Dan Andersson. **BRÄNDÖ KYRKA**
Julbön: julafton kl. 15, Siv Jern, Dan Andersson. **Julotta:** juldagen kl. 8.30, Tia-Maria Nord, Brändö kyrkokör, dir. Dan Andersson. **DRAGNÄSBÄCKS KYRKA**
Julbön: julafton kl. 17, Siv Jern, Dan Andersson. **Gudstjänst:** sö 30.12 kl. 10, Siv Jern, Mikael Heikius. **SUNDOM KYRKA**
Kring krubban: julafton kl. 15, Malin Lindblom, Monica Heikius, Sarah Neder-

gård, solosång. **Julotta:** juldagen kl. 8, Rune Lindblom, Sundomkören, dir. Mikael Heikius.

VÖRÅ

Vörå
Sö 23.12. kl. 19: De vackraste julsångerna i kyrkan. **Sö 23.12. kl. 10.00:** Gudstjänst i kyrkan. **Sö 23.12. kl. 14.30:** Julbön på Tallmo. **Julafton kl. 15.00:** Julbön i kyrkan. **Juldagen kl. 7.00:** Julotta i kyrkan. **Annandag jul 26.12. kl. 10:** Gudstjänst i kyrkan. **Annandag jul 26.12. kl.12:** Jul tillsammans i Fh, för dig som firar julen ensam. Program och servering. Skjuts ordnas. Anmäl senast 19.12 till pastorskansliet 3844 300. **Annandag jul 26.12. kl. 14.** Julfest i Bertby bönehus. **To 27.12. kl. 14:** Julfest i Koskeby bönehus. **Fr 28.12. kl. 19:** Julfest i Lotlax byagård. **Sö 30.12. kl. 10:** Gudstjänst i kyrkan. **Nyårsdagen kl. 19:** Finsk nyårsfest i Murto bönehus. **On 2.1. kl. 19:** Julfest i Kovik samlingssal. **Oravais**
Lö 22.12 kl. 20: Julfrid. Konsert i kyrkan. **Sö 23.12 kl. 10:** Högmässa i kyrkan. **Julafton kl. 14:** Julbön i kyrkan. **Julafton kl. 16-18:** Drop- in andakt i kapellet. **Juldagen kl. 8:** Tvåspråkig julotta i kyrkan. **Annandag jul 26.12. kl.12:** Jul tillsammans i Vörå Fh, för dig som firar julen ensam. Program och servering. Skjuts ordnas. Anmäl senast 19.12. till pastorskansliet tel.3844 300. **Sö 30.12. kl. 12:** Gudstjänst i kyrkan. **Maxmo**
Sö 23.12. kl. 14: Julandakt vid Marielund. **Julafton kl. 15:** Julbön i kyrkan. Efteråt Ijuständning vid de stupades gravar. **Juldagen kl. 8:** Julotta i kyrkan. Taxi kl. 7 från Österö via Kvimo, kl. 7.30 från Ölis via Kärklax och Tottesund. Taxiavgift 5 €. **Annandag jul:** ingen gudstjänst i Maxmo. **Annandag jul kl. 12:** Jul tillsammans i Vörå Fh, för dig som firar julen ensam. Program och servering. Skjuts ordnas. Anmäl senast 19.12. till pastorskansliet tel. 3844 300. **Lö 29.12. kl. 14:** Pensionärsjulfest i Fh. Obs! taxitiderna!! Från Österö kl. 13.10 via Särkimo och Brudsund, kl. 13.30 från Kvimo via Djupsund och Lövsund, kl. 13.30 från Ölis via Kärklax och Tottesund. Taxiavgift 5 €. **Nyårsdagen 1.1. kl. 10:** Högmässa i kyrkan. Bäck.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE
Sö 10: Gudstjänst, Portin, Sundelin. Ansvar: konfirmandgrupp 4. **-14:** Sammankomst i Punsar bönehus, Elis Snellman. **-19:** Kauneimmat joululaulut i kyrkan med J:stads finska församling. Sirpa Lilius, Lotta Kujanpää. **-20:** Uppesittarkväll i församlingsstugan, Wikblad. **JULAFTON 13:** Barnens julbön, Granlund, Johansson. Ansvar: Ytteresse övre. **-15:** Julbön, Granlund, Johansson, Pensionärskören. Ansvar: Lappfors. **JULDAGEN 08:** Julotta, Portin, Johansson. Ansvar: Ytteresse nedre. **JULANNANDAG 14:** Sammankomst i Punsar bönehus, Jorma Pesämaa. **-19.30:** De vackraste julsångerna i kyrkan, Johansson, Granlund, GloriEss. Ansvar: konfirmandgrupp 5. **Fr 13.30:** Andakt i Esselunden, Granlund. **-20:** Stugokväll i församlingsstugan, Wikblad. **Sö 10:** Högmässa, Granlund, Johansson. Ansvar: Bäckby-Värnum-Humla. **-14:** Sammankomst i Punsar bönehus, P-E Häggman. **NYÅRS DAGEN 14:** Sammankomst i Punsar bönehus, Kaj Granlund. **-18:** Gudstjänst, Portin, Johansson. **To 19:** Karabön i församlingsstugan. **TRETTONDAGEN 13:** Familjegudstjänst, Portin, Johansson. Marita Östman avtackas. Kyrkkaffe i Punsar bönehus.

JAKOBSTAD

To 14: Julbön på De Gamlas Hem, Turpeinen, Södö. **Lö 18:** "De vackraste julsångerna" i kyrkan, Södö, Östman, Kyrkokören, andakt Åstrand. **15:** Ungdomarnas julfest i FC ungd.utr., Salo, m.fl. **Sö 12:** Gudstjänst i kyrkan, Salo, Södö, Östman, Gloriakören. **15:** Sammankomst i Skutnäs bönehus, Martti Vähäkangas. **JULAFTON**
9: Julbön på Mariahemmet, Salo, Martti Klemets. **14:** Barnens julbön i Pedersöre kyrka, Salo, Södö, Östman, Haglund-Wikström, Primén & Sekunden. OBS! Tiden. **17.30:** Julbön i kyrkan, Åstrand, Östman, sång Emelie Granvik. **18.30-21.30:** Gemensam jul i FC. Program med julgröt, Åstrand, m.fl. **23.00:** Musik i julnatten i Pedersöre kyrka, Cantate, Jonna Marjamäki, violon, Charlotta Enqvist, gitarr, Södö, orgel/piano, Turpeinen. **JULDAGEN**
8: Julotta i Pedersöre kyrka, pred. Krokfors, lit. Häggblom, Östman, Sandstedt-Granvik. Jakobstads sv och Pedersöre församlingars kyrkokörer. Gemensam gudstjänst med Jakobstads svenska och Pedersöre församlingar. OBS! Tiden och platsen. **15:** Sångstund i Skutnäs bönehus, Mar- kus Wargh. **JULANNANDAG**
15: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Heikki Peltola. **18:** Gudstjänst med "De vackraste julsångerna" i kyrkan, Englund, Södö,

Östman, Chorus Novus. **Sö (30.12):** Högmässa i kyrkan, Salo, Södö, sång Heidi Storbäcka. **15:** Sammankomst i Skutnäs bönehus, Sture Vargh. **18:** Fokus i FC. Konsert med Lina och Johannes Häger. **NYÅRS AFTON**
18: Ekumenisk nyårsbön på torget. Fackeltåg från kyrkan kl. 17.45. **NYÅRS DAGEN**
12: Gudstjänst i kyrkan, Turpeinen, Martti Klemets. **15:** Sammankomst i Skutnäs bönehus, Martti Vähäkangas.

JEPPÖ

Sö 23.12 kl 14: De vackraste julsångerna och jeppo ungdomsorkestern konsert i kyrkan, andakt av Harry Holmberg. **- Kl 15:** Joulujuhla/ Kauneimmat joululaulut Uudenkaarlepyyn seurakuntatalossa. **Må 24.12 Julafton kl 15:** Julbön i kyrkan, Holmberg, Lönnqvist, sång av ungdomarna. **Ti 25.12 Juldagen kl 8.00:** Julotta, Holmberg, Lönnqvist, kyrkokören. **- kl 10:** Joulukirkko, Holmberg, Lönnqvist, naiskuoro. **On 26.12 Annandag jul kl 19.30:** Slef:s julfest i bönehuset. Medv: Boris Salo, Mona o Alf Wallin, Harry Holmberg o Mikael Lönnqvist, sång o musikprogram. **Sö 30.12 kl 19:** Församlingens jul- och nyårsfest i församlingshemmet. **Ti 1.1. Nyårsdagen kl 12:** Gemensam nyårs mässa i Nykarleby kyrka. **Ändrade öppettider:** fr.o.m 1.1.2013 är Jeppo öppet månd 9-12 och ons 13-16, service fäs också från kyrkoherdeämbetet i Munsala o Nykarleby. **Välkomna till Nykarleby församling:** annonserna hittas nästa år under Nykarleby församling och under rubriken "Jeppo" finns lokala evenemang.

KRONOBY

Skolgudstjänst: fr 21.12 9.00 i kyrkan för lågstadieskolorna, Ventin, Norrback, Ellfolk-Lasen **Finsk sånggudstjänst:** sö 23.12 14.00 (obs tiden) i kyrkan, Ventin, Aira Kentala. Kyrkkaffe **Barnens julbön:** julafton 12.00 i kyrkan, Maja Sandbäck, Ellfolk-Lasén **Julbön:** julafton 14.00 i kyrkan, Ventin, Ellfolk-Lasén, Robert Näse, baryton **Musik i julnatten:** julafton 23.00 i kyrkan. Sopran: Elin Bergdal, Emma Hanhikoski, Malin Storbjörk, alt: Jannika Tallgård, Martina Broberg, Maria Ellfolk-Lasén, tenor: Oskar Sundman, Filip Vikström, bas: Valter Söderbacka, Erik Abbor, Alex Fröjdö. **Julotta:** juldagen 25.12 8.00, Norrback, Ellfolk-Lasén, Kyrkokören. Ottesång från 7.30 Högmässa: Julannandag 26.12 10.00 i Söderby bönehus, Ventin, Fjalur Ahlskog, sångprogram **Gemenskapsfest i juletid (KU):** lö 29.12 18.00 i fh, Jan-Erik Nyberg. Anmälan till Mona Häggblom 0407033444 senast 27.12. **Gudstjänst:** Sö 30.12 10.00, Norrback, Sven-Olof Ray **Nyårsbön:** Nyårsafton 23.40 på kyrktrappan, kommunens nyårshälsning. Glöggserving **Högmässa:** nyårsdagen 12.00, Norrback, Ellfolk-Lasén

LARSMO

To 20.12. kl. 18 Karagruppens julfest: vid Inremissionshemmet. Julmiddag å 15 €. Marko Sjöblom medverkar. **Sö 23.12 kl.10 Högmässa:** Sjöblom, Wiklund, musik Michael Ford. Kyrkvård: Kapten. Kyrkkaffe. **Julafton 24.12 kl. 13 Barnens julbön:** Sjöblom, Wiklund, Septimen, Oktaven, ungdomar. **kl. 15 Julbön:** Sjöblom, Wiklund, sång Karita Jungar. Kyrkvård: Murmästar **Ti 25.12 kl. 8 Julotta:** Lassila, Wiklund, församlingsskören. Kyrkvård: Furuholmen **Ons 26.12 kl. 10 Högmässa:** Lassila, Nina Enkvist, sång Jenny Lindgren. Kyrkvård: Vikarholmen **kl. 14 Nattevård:** vid Sandlunden, Lassila, Enkvist **Sö 30.12 kl. 10 Gudstjänst:** Per-Ole Hjulfors, Sjöblom, Wiklund. Kyrkvård: Risöhall **kl. 19 Julkonsert i kyrkan:** med Terjärv manskör, solist Karita Jungar, dirigent Bill Ravall. **Ti 1.1.2013 kl. 18 (Obs tiden) Nyårsdagens kvällshögmässa:** Lassila, Enkvist, sång av Eivor och Nils Johansson. Kyrkvård: Risö, Grev. Kyrkkaffe.

MUNSALA

Lö kl 19 Julfest: i Pensala bönehus, khden, kantorn, duett- och strängbands-sång m.m. Arr. Slef. **Sö kl 14 De vackraste julsångerna:** i kyrkan, khden, kantorn, Mats Sägfors o projektören. Efteråt julglögg o pepparkaka. **Julafton kl 15 Julbön:** i kyrkan, khden, kantorn, Christian Vesterqvist o projektören. **Juldagen kl 8 Julotta:** khden, kantorn, trumpetmusik. **Annandag jul kl 10 Gudstjänst:** i Pensala bönehus, khden, kantorn. **Sö 30.12 kl 10 Högmässa:** i kyrkan, khden, kantorn. **Nyårsdagen kl 12 Gemensam fest-mässa:** i Nykarleby kyrka, Sandvik, Edman, Forslund, Holmberg, kantoreerna o kyrkokörerna medv. Radiering. **Välkomna till Nykarleby församling!** Annonserna hittas nästa år under Nykarleby församling. Under rubriken "Munsala" finns lokala evenemang. **Ändrade öppettider:** fr.o.m. 1.1.13 är Munsala kansli öppet må 9-12 o fre 9-12. Service fäs också från kyrkoherdeämbetet i Nykarleby o Jeppo kansli.

NEDERVETIL

KU:s auktion 6.12: inbringade 2055,30,

ett varmt Tack! **Lågstadiets julkyrka:** fr 8.30 i kyrkan. **Andakt med HHN:** och de vackraste julsångerna fr 13 i servicecentret. **De vackraste julsångerna:** lö 19 i kyrkan, tvåspråkigt tillfälle, Kentala, Norrback, Damkören. **Finsk mässa:** sö 23.12 kl 10, Norrback, Kentala, Kaustisen mieslajulat, kyrkkaffe. **Julbön för små och stora:** sö 18 i kyrkan. **Julbön:** julafton 15, khden, kantorn, kyrkokören. **Julotta:** juldagen 8, khden, kantorn, Kaj Laakso trumpet. **Kvällsgudstjänst:** annandag jul kl 18 i fh, Store. Glögg och pepparkaka i fh. **De vackraste julsångerna:** sö 30.12 kl 13 i Norrby, khden, kantorn, dragospel-sorkestern. **Kvällsmässa:** nyårsdagen 18, khden, kantorn. Julfest i fh efteråt, julgröt, pen-sionärskören. **Församlingens borna tillönskas en God Jul och ett Välsignat Nytt År!**

NYKARLEBY

Fr 21.12 kl 19: Julkonsert i fh med Trinity choir + friends **Sö 23.12 kl 15:** Kauneimmat joululaulut i fh, Leila Taipale-Kronqvist **-kl 19:** De vackraste julsångerna i kyrkan **Julafton kl 15:** Familjens julbön, Edman, Ringwall, Hilde Lovsik sång **-kl 17:** Julbön, Sandvik, Ringwall, Simon Häger sång **Juldagen kl 8:** Julotta, Sandvik, Ringwall, kyrkokören **-kl 9.30:** Joulukirkko, Sandvik, Ringwall, kirkkokuoro **Annandag jul kl 18:** Församlingens julfest i fh, Mattias Nylund och Xu Li, kyrkokören **Sö 31.12 kl 10:** Gudstjänst, Edman, Sandvik, Forsman **Nyårsdagen kl 12:** Nya församlingens gemensamma högmässa i kyrkan, Sandvik, Edman, Forslund, Holmberg, kantoreerna och kyrkokörerna medverkar. Radiering. **Ändrade öppethållningstider från 1.1.2013:** pastorskansliet är öppet måndag, tisdag 9 – 12, onsdag 13 –17, tors 10–13.

PEDERSÖRE

Gudstjänster/Julböner:
– Fr 21.12 kl. 13 Julbön i Pedersheim, sångkvartett
– Lö 22.12 kl. 19 Julsångskväll tillsammans med skolbarnen i Lepplax bykyrka, medv. söndagsskollärarna, Näse
– Sö 23.12 kl. 10 Gudstjänst i kyrkan, Häggblom, Sandstedt-Granvik, sång Ellen Eklund, textläsare Gurli Sjöberg, dörrvärdar Edsevö nya
– Sö 23.12 kl. 19 Julbön i Forsby bykyrka, Forsby sångkör, Häggblom, Nyholm
– Julafton 11 Familjens julbön med julens gestalter i kyrkan, Barnens julkör, Näse, Sandstedt-Granvik, Nyholm, tecken-språkstolkning
– Julafton 14 Barnens julbön i kyrkan, Jstads sv förs.
– Julafton 16 Julbön i kyrkan, St Olofskoren, Erikson, Sandstedt-Granvik, Nyholm
– Juldagen 8 Julotta med Pedersöre och Jakobstads sv församlingar i kyrkan, församlingarnas kyrkokörer, lit. Häggblom, pred. Krokfors, kantoreerna Sandstedt-Granvik och Östman, textläsare Kristina Fors och Per Granbacka
– Annandag jul 10 Högmässa med nattvard i kyrkan, Strängbandet, Erikson, Näse, Nyholm
– Sö 30.12 kl. 10 Gudstjänst i kyrkan, Erikson, Sandstedt-Granvik, Nyholm
– Nyårsafton 19 Nyårsbön med nattvard i kyrkan, Häggblom, Näse, Sandstedt-Granvik, efteråt vaka i Bennäs Kyrkhem kl. 20 Näse, Sandstedt-Granvik, servering
– Nyårsdagen 10 Gudstjänst i kyrkan, Häggblom, Nyholm **Julkrubban:** invid Pedersöre kyrka är öppen och finns i vintergrav invid klockstapeln. Välkommen att se!
Konsalter:
– Sö 23.12 kl. 19 med Bel Canto i kyrkan, programblad
– Julafton 23 Musik i julnatten i kyrkan, kören Cantate, Jstads sv förs.
För ungdomar:
– Fr 21.12 kl. 20 Night Café Julfest i Kyrkhemmet
– 29.12 -1.1 Nyårsläger i Karleby, öppna samlingar: Lö 19.30 Crosspoint i Gamlakarleby stadskyrka, Må 21.30 Nyårsparty med konsert i Västra parkens skola **Julfester:**
– Lö 29.12 kl. 19 Bykyrkans i Forsby, Forsby sångkör, Erikson, Nyholm
– Lö 29.12 kl. 19 Byns i Bennäs samlingshus **Sammankomster i Flyngängens bönehus:**
– Sö 23.12 kl. 15 Rune Östman
– On 26.12 kl. 15 Seppo Tupeli, tolkning
– Sö 30.12 kl. 15 Fredrik Björkskog **Andakt:** To 27.12 kl. 17.30 i Pedersheim, Källby fridsörening **Missionsstugan:** stängd 31.12, tack till medarbetare, givare och kunder för det rika året i stugan!

PURMO

To 14: Andakt i Sisbacka pens.bost **Fr 19:** Julkonsert med systrarna Cederholm kyrkan. Fritt inträde, kollekt. **Sö 10:** Högmässa i kyrkan, khden **14:** Byajulfest i Ävist. Medv. Bl.a. J Klingenberg **Må 14:** Julbön i kyrkan, khden, kantorn, Heidi Storbäcka, M Sandstedt-Granvik **Ti 8:** Julotta i kyrkan, khden, kantorn, kyrkokören **On 10:** Gudstjänst i Ävist bykyrka, khden, kantorn **Sö 12:** (Obs tiden!) Gudstjänst i kyrkan, Kaj Granlund **Ti 13:** (Obs tiden!) Nyårs gudstjänst i

Lillby förs.h.khden, kantorn, strängbandet. Servering.

4-6.1 Missionsdagar i Ävist

TERJÄRV

Kyrkokören besöker to 20.12: Backebo kl 13, Gruppboendet kl 13.40 och Terjärv vårdcenter kl 14.15. **Skolgudstjänst:** fr 21.12 kl 9, khden, S. Smedjebacka. **Barnens julandakt:** fr 21.12 kl 10, khden, Smedjebacka. **Ungdomarnas julfest och uppesittarkväll:** fr 21.12 kl 19, förs.h. **De vackraste julsångerna:** i kyrkan lö 22.12 kl 19, Kyrkokören; Barnkören; musikk, Stig Dahlvik & S-G Jansson. **Gudstjänst:** i Kortjärvi bönehus 23.12, 4 sönd. i advent kl 10, khden, S. Smedjebacka. **Julbön:** må 24.12 Julafton, kl 15, D. Norrback, S. Smedjebacka, sång av Emma Hanhikoski. **Julotta:** ti 25.12 Juldagen kl 7, khden, S. Smedjebacka, Kyrkokören.

Finsk julkyrka: ti 25.12 kl 9, khden, Mar- iat, S. Smedjebacka.

Gudstjänst: i Småbönders on 26.12 Annandag jul, kl 10, khden, S. Smedjebacka. **Marthajulfest:** to 27.12 kl 19, förs.h, S. Smedjebacka. **Gudstjänst:** i församlingshemmet sö 30.12 kl 10, A. Store, M. Heikkilä. **Nattvardsgudstjänst:** må 31.12 Nyårs-afton kl 19.30, D. Norrback, S. Smedjebacka. **Gudstjänst:** i Hästbackaby ti 1.1 2013 Nyårsdagen kl 19, D. Norrback, S. Smedjebacka.

<http://sanktjohannes.info>

25.12 kl 8 julotta i Biblion, Vasa. **30.12 kl 14** gti i Lepplax bykyrka; servering, julfest. **31.12 kl 18** nyårsbön i Biblion.

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Skötsam och rökfri talterapistuderande önskar hyra möblerad etta/tvåa i Kyrkslätt från jan/febr-maj (för praktikperiod). P.g.a utlandsstudier kontakta Hanna Järveläinen tfn 0505265064 eller mig e-post slyttbac@abo.fi /Sofia Lyttbacka

UTHYRES

Trevlig 2:a 40,5 m² på Salligatan 2 i Helsingfors uthyres fr 1.1.13 eller 1.2.13. Hyra € 850/mån (inkl. vatten). tel 050-3294444 (9 – 17)

NYTT FRÅN DOMKAPITLET

Kaplanstjänsten i **Borgå svenska domkyrkoförsamling** har inom utsatt ansökningstid sökt av församlingspastorn i samma församling **Mia Andersén-Löf**.

Enda sökanden till kaplanstjänsten i **Borgå svenska domkyrkoförsamling** pastor **Mia Andersén-Löf** har förklarats behörig för tjänsten. Biskop **Björn Vikström** har beviljat prostetiteln åt studentprästen i **Åbo evangelisk-lutherska församlingar Peter Gustavson** och kyrkoherden i **Korsnäs församling Guy Kronqvist**.

Stiftssekreteraren för personalvård och utbildning vid domkapitlet **Margareta Puiras** har beviljats tjänstledighet 1 – 31.1.2013 och förordnats att för samma tid att sköta kyrkoherdetjänsten i **Kimitoöns församling**.

Församlingspastorn i **Åbo svenska församling Mia Bäck** har beviljats partiell tjänstledighet (50 %) 1.2 – 31.3.2013.

Kaplanen i **Esbo svenska församling Gunborg Lindqvist** har beviljats begärt avsked från 1.5.2013.

En kaplanstjänst i **Esbo svenska församling** har förklarats ledig att sökas senast 14.1.2013 kl. 15.

Församlingspastorn i **Ingå församling Tom Hellsten** har förordnats att sköta församlingspastors-tjänsten (60 %) i samma församling 1.1.2013 – 31.12.2015.

Kaplanen i **Vasa svenska församling Siv Jern** har beviljats partiell tjänstledighet 30 % 1.1 – 31.12.2013.

Församlingspastorn i **Vårdö kapellförsamling i Sund-Vårdö församling Mathias Junell** har förordnats att sköta församlingspastorstjänsten i samma församling 1.1 – 31.5.2013.

Församlingspastorn i **Esbo svenska församling Kira Ertman** har avlagt pastoralexamen.

Fullmakt på B-kantorstjänsten i **Jomala församling** har utfärdats åt kantor **Eva-Helena Hansen** räknat från 1.1.2013.

INKAST GÖRAN SKYTTE

Om Gud och avgudar

VII den nordiska kristna huvudfaran har ofta ett slags relation till Martin Luther. Men hur många av oss "protestanter" och "lutheraner" har egentligen läst ett enda ord av Luther? Svenska kyrkan – som jag "tillhör" – vilar formellt på en 710 sidor tjock lunta "lutheranska" texter – Svenska kyrkans be-kännelseskriterier. Men vem har läst dem? Vem kan på stående fot till exempel redogöra för innehållet i de "Schmalkaldiska artiklarna"?

DE FLESTA har inte en aning om vad det är. (En hörsten i luthersk kyrkohistoria.) Men jag tar det med jämnmot. Man kan faktiskt tro på och tillbe både Gud, Jesus och den heliga Ande utan att kunna rabbla kyrkans alla officiella be-kännelseskriterier. I vissa avseenden är det en välsignelse att vi inte läser Luthers skrifter – jag avser här bland annat hans otäcka och hatfyllda antisemitiska ut-gjutelser.

Å ANDRA sidan kan jag tycka att det delvis är en stor förlust att vi ofta faktiskt är analfabeter när det gäller Luther – inte minst eftersom många av oss "tillhör" den evangelisk-lutherska traditionen. Till exempel är hans språkbruk i en klass för sig. Han är drastisk, burlesk, humoristisk. Det är ofta kul att läsa Luther. Inte för en sekund "trä-kig", ofta sprängfylld av frustande liv och vitalitet. Och hans tankevärld känns ofta oerhört modern och aktuell.

Ett exempel. I hans Stora Katekes skriver han om Guds första bud "Du skall inte ha andra gudar än mig". Han skriver här att alla människor har en gud, men i många fall är det en avgud. "Det finns många som menar att de har både Gud och allt de behöver, om de bara har ägodelar och pengar. Många förlitar sig helt på sådant. De bröstar sig stolt och självsäkert över det och frågar inte efter något annat. Även en sådan person har en Gud, och den guden heter Mammon."

JAG LÄSER detta i dag på morgonen. På eftermiddagen tar jag bilen ut till ett jättelikt varuhus i stadens utkant för att inhandla några småsaker. Det är i början av jultiden. Trots att det är vardag är varuhuset proppfullt.

Jag inser att för många är detta varuhus ett modernt tempel. Konsumtion är deras gud. De faller i hänryckning och tillbedjan inför utbudet. Tillhörighet är att tillsammans med alla andra gå efter markerade pilar, att stå tillsammans i långa kassaköer.

I denna miljö känns Luther helt adekvat och modern. "En person som dyrkar mammon fäster hela sitt hjärta vid sådant. Detta är den vanligaste avguden på jorden."

GUD OCH avgudar. Ni kanske känner ordstävets "den som har mest pryler när han dör, han vinner". Minst lika typiskt för vår tid som för Luthers 1500-tal.

Göran Skytte är författare och fri debattör.

SNABBVIGSEL NY KULTUR

Snabbvigslar – en ny vigselkultur?

Framme vid altaret står ett brudpar och lyssnar till prästens tal. Det är det dags för frågorna "Vill du ...?" Bröllopsgästerna på de närmaste stolraderna spetsar öronen för att höra svaren. En vanlig kyrklig vigsel? Ja och nej. Bak i kyrkan sitter nämligen följande brudpar redo att ställa sig på mittgången. Då är det deras tur att skrida fram i takt med den musik de valt. Samtidigt sitter brudparet med "startnumret" 3 i sakristian i ett privat samtal med sin vigselpräst. De vet att deras vigsel-tur kommer om en halvtimme. Brudpar nummer 4 stiger in genom dörren. De har fått te och smörgås i församlingshemmet i väntan på att få prata med sin vigselpräst. Vid anmälningsskivan i kyrkans sidogång står ytterligare flera

brudpar i kö. De väntar på att få sin hindernsprövning granskad och få ett startnummer. Plötsligt hörs musik. Brudparet vid altaret är på väg ut och människor stiger upp som en hyllning till de nygifta. Det råder en festlig stämning bland alla i kyrkan. Glädjen smittar av sig på alla, fast människorna inte känner varandra. Är detta fiktion? Nej, det är en beskrivning av vigselkvällen i Ingå kyrka 12.12.12. Då vigdes brudpar med bara 15 minuters mellanrum. Sammanlagt 21 par. Det är kanske en förändring om vart vår vigselkultur är på väg. Alla vill inte ha ett stort och påkostat bröllop. I stället vill många ha ett kort och enkelt. Gärna med gemenskap med nära vänner och främmande par i

samma ärende. Snabbvigslar lockar särskilt par som bott tillsammans länge eller som gifter sig på nytt. Ett kort samtal med präst strax före vigselakten räcker det med kaka och kaffe i församlingshemmet. Gratistis för brudparet med gäster och relativt billigt för församlingen. Snabbvigslar kan vara något som vår tid behöver. Det vittnar det ökade antalet vigslar i magistraterna om. Vad har de att erbjuda som församlingarna inte har? Jo, enkelhet och snabbhet. Men en kyrklig vigsel behöver inte heller vara märklig eller tidskrävande, trots välsignelse, ett gott Guds Ord och mäktigt orgelbrus. Att vara gift är det bästa

alternativet för par som vill höra ihop. Det är troligen de flesta överens om. För kvinnor gäller det att gifta sig före man fyller 50, för män före man fyller 65, om man tänker på en kommande änkepension. Det finns en efterfrågan för vigslar. Jag tror att församlingar gör klokt i att planera in särskilda vigsel-dagar vid strategiska tillfällen. Det gäller att samarbeta med grannförsamlingar, för arrangemanget kräver många präster och kantorer. Församlingar kunde med snabbvigslar möta sina medlemmars behov och önsknings på ett nytt sätt.

TORSTEN SANDELL
kyrkoherde i Ingå

VOTIVSKEPP MUSEIVERKET

Nationalmuseet ruvar på votivskeppet från Borgå

Artikeln om det nya votivskeppet i Nykarleby i KP 13.12 förde tankarna till votivskeppet i Borgå domkyrka. Enligt artikeln hade Nationalmuseet haft en skeppsmodell med anknytning till Nykarleby, men det visade sig att den hade givits till en fransk minister på 1920-talet. Också det ursprungliga votivskeppet i Borgå, från 1700-talet, hamnade i Nationalmuseet. Statsarkeologen, som hade hittat skeppet övergivet i en gårdsbyggnad, anhöll om att få skeppet för det under byggnad varande museets samlingar, och församlingen beslöt att "för-ära", det vill säga skänka det obehövliga föremålet. Skeppet rustades upp och placerades i Nationalmuseet, där det fortfarande kan beskådas.

Vi har alltså Museiverket att tacka för att det gamla votivskeppet bevarades. När Borgåborna senare insåg dess andliga värde bad de om att modellen skulle återbördas till kyrkan. Men Museiverket vägrade, med motiveringen att skeppet var dess egendom. Saken gick visst till Högsta förvalt-

ningsdomstolen, där Museiverket vann. Eftersom striden om det gamla votivskeppet ansågs förlorad fick Borgå domkyrka ett ersättande votivskepp, byggt av Kari Immonen. Utan att på något sätt förringa värdet av detta fina bygge och tankarna bakom det, är det kanske på sin plats att påminna om att Museiverket handlade i strid mot den moderna museala principen enligt vilken kulturbärande föremål som är viktiga för den lokala identiteten om möjligt ska skyddas i sin ursprungliga omgivning eller dess omedelbara närhet. Det administrativa beslut Museiverket fattade i saken, och som HFD välsignade, har formellt vunnit laga kraft sedan årtionden. Men själva sakförhållandet består i öppen strid med principen.

GUNNAR PETERSSON
Vanda

SVAR OM FRÅGETJÄNST

Fråga prästen-tjänsten speglar kyrkans mångfald

I KP nr 50 13.12.2012 skrev Kristian Nyman att svaren som ges i frågetjänsten Fråga prästen är bedrövliga. Fråga prästen är en nättjänst som upprätthålls av Förbundet Kristen Skolungdom r.f. (FKS). Tjänsten är till för att ungdomar ska kunna ställa frågor om tro till lutherska, ortodoxa och katolska präster samt representanter för frikyrkor. Fråga prästen får in ca 50 frågor i månaden och frågorna besvaras av någon av tjänstens 35 präster/pastorer. FKS strävar efter en teologisk bredd och prästerna uppmanas att svara enligt sin egen övertygelse. Svaren som ges på sidan motsvarar således de åsikter som finns i vår kyrka, både libera-

la och konservativa. Nyman har rätt i att de frågor som kommer till frågetjänsten är ärliga, raka och relevanta. De förtjänar lika ärliga, raka och relevanta svar. Om ungdomarna vill diskutera vidare kring sina frågor är det möjligt via e-post eller på facebooksidan Prästen. Det finns en stor mångfald i vår kyrka, både bland präster och församlingsmedlemmar. Vi vill att svaren på Fråga prästen ska motsvara den mångfalden och motverka fördomar om och inom kyrkan.

**FÖRBUNDET KRISTEN SKOL-
UNGDOM R.F.:S STYRELSE**

Lönquistarna i Vanda

nämligen Eric, Anders, Eija, Linda, Ida och Oskar sänder varma jul- och nyårshälsningar till släkt och vänner mellan Karleby och Kotka.

En riktigt välsignad jul och ett gott nytt år önskar vi er alla

Bettan och Gösta Steffansson

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

RETUR TILL KYRKA

"När jag återvände var mina motiveringar: den lokala finlandssvenska församlingens öppenhet och förmåga att skapa gemenskap mellan människorna."
Juha Ruusuviuri i VBL

Gamla seder i ny skrud

På Nationalmuseets julutställning påminns vi om att våra jultraditioner är en brokig samling.

TEXT OCH FOTO:
SOFIA TORVALDS

Från taket svävar små ljuspunkter ner som snö. Ett rum på Nationalmuseets första våning har blivit ett julland där man kan frossa i traditioner och tänka tillbaka på sina egna. Amanuens **Satu Frondelius** berättar att hon fått ta del av julminnen då hon guidat personer genom adventstiden.

När kom de första adventskalendernarna?

– De äldsta kom på tjugooch trettioalet, då började tidningarna ha kalendrar och sända dem till sina prenumeranter som julgåva. Den traditionen kom från Sverige. Scoutorganisationerna började sälja sina kalendrar på trettioalet. Men hela tiden har man också gjort egna kalendrar. Tidningarna publicerade anvisningar om hur man kunde göra en egen kalender till exempel av tändsticksaskar.

Man hör ofta sägas att det förvar lättare att hitta kristna motiv på julkort. Men på de julkort ni har utställt här finns mest tomtar, barn och änglar.

– Traditionen har inte förändrats så mycket. De äldsta korten vi har är från 1800-talet. De gamla korten är fina och detaljerade, många är färglagda för hand. Redan då skickade vissa familjer fotografier på familjen som julkort, som många gör i dag. Här finns ett kort från 1910-talet, säger Frondelius och pekar på ett kort med mamma, pappa och barn ute i snön.

Ni har två krubbor av papper. Hur gammal är den traditionen hos oss?

– Traditionen är snarare katolsk än luthersk. Här i Finland var de första krubbor-

na just papperskrubbor som gick att vika ihop, först senare kom större och mer utarbetade krubbor. De krubbor vi har på museet är från fyrtioalet. Men traditionen har inte varit vanlig i Finland – fast jag vet att många har fina krubbor i dag. De har nästan blivit en sorts dockskåp.

Julbordet ser nästan ut som i dag. Vad serverar ni?

– Vi har ställt ut ett gammaldags julbord från västra Finland. Här finns risgrynsgröt, kålrotslåda, russinsoppa, lutfisk, sillsallad, potatis, skinka och ost. Skinkan kom överhuvudtaget ganska sent. Den blev vanlig först i slutet av 1800-talet, för man hade inte gris i husen. Men man serverade kött naturligtvis och i östra Finland tillreddes stek i ugnen.

– En stor del av vår nuvarande julmat kommer från den västfinska traditionen och påminner om den svenska. Men lådorna är unika för Finland. Av dem är kålrotslådan antagligen den äldsta. Risgrynsgröten kom i början av 1900-talet. På herrgårdar och finare prästgårdar hade man ris redan tidigare.

Varför finns det halm på golvet?

– Därför att man hade städad för julen. Det hörde till att kasta halmen i taket, och ju mer av halmen som fastnade i taket desto bättre trodde man att skörden skulle bli. Julen förknippas med många nästan magiska traditioner som ursprungligen härstamade från skördefesten Kekri, som brukade firas lite tidigare på hösten. Tidigare var julen en religiös högtid, inte en fest. Men sen slogs såväl Kekrifesten som mårtensaf-ton och julen ihop och fick traditioner från alla de tidigare festerna.

– Att ha så mycket mat som möjligt var också viktigt, då visste man att följande år skulle bli bra. Det här frossandet i mat är en skördefesttradition. Seden med att baka söta saker till jul kom från herrgårdarna under 1800-talet. Det var först då man började göra speciella bakverk just för julen.

De folkliga juldekorationerna ser ut att vara gjorda av trä, eller hur?

– Jo, vi ställer ut Tomaskorset, julkors och fåglar i trä – fågeln sägs symbolisera den heliga Anden. Julkors var vanliga i Österbotten och i Åbolands skärgård. Vårt julkors är från Närpes. Traditionen försvann nästan helt i början av 1900-talet men återupplivades på många håll efter kriget.

Varifrån kommer de möbler och tapeter som visar upp herrgårdens jul?

– Från Jackarby gård i Per-

JULKORSEN VAR vanliga i Österbotten. Den gamla traditionen höll på att försvinna med återupplivades efter kriget. Det här korset kommer från Närpes.

nå. Då det firades jul på herrgårdar på 1700-talet tillredde man inte någon speciell julmat. Gås var något som man ofta åt på senhösten och vid jultiden. Vi har en gammal dagbok skriven av **Jacobina Munsterhjelm** som bodde i Tavastby herrgård i Elimä. Hon skriver att alla flickor på bara några dagar själva sydde en ny klänning till jul. Så det var en viktig fest, naturligtvis. Herr-

gårdsfolket åkte runt från herrgård till herrgård under hela helgen och hälsade på andra. Varje herrgård hade en liten fest och så drog man vidare till nästa.

Här finns också en släde. Den användes visst vid julottan?

– Jo, då åkte man tidigt till kyrkan. Det kunde vara några timmars resa tills man var framme. Vi har en målade kyrksvepask, en ask där

man förvarade de huvuddukar kvinnorna hade på sig i kyrkan. Också psalmboken förvarades där, kanske också en matbit om resan var lång. Julottan var julens huvudgudstjänst åtminstone fram till de sista kriget. Men på 50- och 60-talet gick folk allt mer sällan i kyrkan och då minskade också besöken på julmorgonen. Tidigare hade man knappast ens gudstjänster på julafton. Förr

började julottan klockan sju.

Satu Frondelius pekar på de stora bjällror som fästes vid hästens seltyg.

– Bjällerklangen har blivit en del av julens ljudvärld. Vi har kanske inte sett riktiga bjällror med vi känner igen ljudet.

Från advent till julmorgon – julstämning i Nationalmuseet håller öppet till 13.1.2013.

”Julen förknippas med många nästan magiska traditioner som ursprungligen härstammade från skördefesten Kekri.”

Satu Frondelius

Fråga under religionssektionen i Päräs folkskolas fjärde klass:
Vad avses med skriftens ord att du skall äta ditt bröd i ditt anletes svett?
Hugo: ”He blyder att du ska äta så du svettas.”